

- 59 / 9 - 1988

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1989-1990

30 APRIL 1990

**PARLEMENTAIR ONDERZOEK
naar de wijze waarop de bestrijding
van het banditisme en het terrorisme
georganiseerd wordt**

VERSLAG

NAMENS DE ONDERZOEKSCOMMISSIE

UITGEBRACHT DOOR
DE HEREN VAN PARYS EN LAURENT

Vierde deel

Getuigenverhoren (*)

Zie:

- 59 - 1988 :

- N° 1 : Voorstel van de heer Van den Bossche.
- N° 2 tot 4 : Amendementen.
- N° 5 : Verslag.
- N° 6 : Amendementen.
- N° 7 : Tekst aangenomen door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Handelingen :

21 april 1988.

- N° 8 : Verslag (Eerste, Tweede en Derde deel).

(*) **Zie eveneens : Vierde deel (vervolg), n° 59/10.**

- 59 / 9 - 1988

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1989-1990

30 AVRIL 1990

**ENQUETE PARLEMENTAIRE
sur la manière dont la lutte contre
le banditisme et le terrorisme
est organisée**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
D'ENQUETE

PAR
MM. VAN PARYS ET LAURENT

Quatrième partie

Auditions de témoins (*)

Voir :

- 59 - 1988 :

- N° 1 : Proposition de M. Van den Bossche.
- N° 2 à 4 : Amendements.
- N° 5 : Rapport.
- N° 6 : Amendements.
- N° 7 : Texte adopté par la Chambre des Représentants.

Annales :

21 avril 1988.

- N° 8 : Rapport (Première, Deuxième et Troisième parties).

(*) **Voir aussi : Quatrième partie (suite), n° 59/10.**

INHOUDSTAFEL

VIERDE DEEL
GETUIGENVERHOREN

	Blz.
I. Deskundigen en bevoorrechte getuigen	
* Verhoor van de heer Kellens, professor aan de Universiteit de l'Etat à Liège	26
— Voorstelling van de getuige.	
— Middelen om het terrorisme en het groot banditisme te bestrijden.	
— Terrorisme of groot banditisme ?	
— Nut van wetenschappelijk onderzoek ter zake.	
— Redenen voor het uitblijven van resultaten bij de bestrijding van het groot banditisme .	
* Verhoor van de heer Van Outrive, Professor aan de Katholieke Universiteit Leuven	29
— Voorstelling van de getuige.	
— Inleiding.	
— Werkwijze.	
— Juridisch probleem : het geheim van het gerechtelijk onderzoek.	
— Omschrijving van het begrip terrorisme.	
— Overdracht aan de uitvoerende macht van de bevoegdheid van het Parlement om de rijkswacht te controleren.	
— De dubbele rol van het politieapparaat-Geschiedkundig overzicht.	
— Organisatie van het gerechtelijk onderzoek — Coördinatie tussen de verschillende politiediensten.	
— De relaties tussen de politie, het parket en de onderzoeksrechter.	
— De relaties tussen de onderzoeksrechter en het parket.	
— Organisatie van het parket.	
— De rol van de procureur-generaal.	
— Obstructie bij het onderzoek.	
* Verhoor van de heer Cappelle, Assistent aan de Katholieke Universiteit Leuven	34
— Voorgaande opmerking.	
— Het strategische evenwicht in de strijd tegen het terrorisme — Politieke en democratische controle.	
— Het bestaan van een band tussen het terrorisme en de Bende van Nijvel.	
— Belangrijkste nationale diensten belast met de bestrijding van het terrorisme — Conclusies.	
a) Rijkswacht.	
b) Gerechtelijke politie.	
c) Bestuur openbare veiligheid.	
d) Coördinatieorganen.	
— Definitie van het begrip terrorisme.	
— Diverse opdrachten van de politiediensten ..	
* Tweede verhoor van de heren Van Outrive en Cappelle	39
— Het in Nederland uitgevoerd onderzoek naar de georganiseerde misdaad.	
— Registratie en verwerking van criminele informatie.	
— Opleiding en vorming van de diverse korpsen	
— Suggesties met betrekking tot de verdere werkzaamheden van de Commissie.	
— De rol van de onderzoeksrechter in het strafonderzoek.	

SOMMAIRE

QUATRIEME PARTIE
AUDITIONS DE TEMOINS

	Page
I. Experts et témoins privilégiés	
* Audition de M. Kellens, professeur à l'Université de l'Etat à Liège	26
— Présentation du témoin.	
— Les moyens à mettre en œuvre pour lutter contre le terrorisme et le grand banditisme.	
— Terrorisme ou grand banditisme ?	
— Utilité de la recherche scientifique dans ce domaine.	
— Les motifs de l'absence de résultats dans la lutte contre le grand banditisme.	
* Audition de M. Van Outrive, professeur à la Katholieke Universiteit Leuven	29
— Présentation du témoin.	
— Introduction.	
— Méthode de travail.	
— Problème juridique : le secret de l'instruction judiciaire.	
— Définition de la notion de terrorisme.	
— Délégation du pouvoir de contrôle parlementaire sur la gendarmerie à l'exécutif.	
— Le double rôle de l'appareil policier-Historique.	
— Organisation de l'enquête judiciaire — Coordination entre les différents services de police.	
— Les relations entre la police, le parquet et le juge d'instruction.	
— Les relations entre le juge d'instruction et le parquet.	
— Organisation du parquet.	
— Le rôle du procureur général.	
— Obstructions à l'enquête.	
* Audition de M. Cappelle, assistant à la Katholieke Universiteit Leuven	34
— Remarque préliminaire.	
— L'équilibre stratégique dans la lutte contre le terrorisme — Contrôle politique et démocratique.	
— L'existence d'un lien entre le terrorisme et les tueurs du Brabant.	
— Les principaux services nationaux chargés de la lutte contre le terrorisme — Conclusions.	
a) Gendarmerie.	
b) Police judiciaire.	
c) Administration de la sûreté publique.	
d) Organes de coordination.	
— Définition de la notion de terrorisme.	
— Missions différentes des services de police.	
* Deuxième audition de MM. Van Outrive et Cappelle	39
— Etude sur le crime organisé réalisée aux Pays-Bas.	
— Enregistrement et traitement des informations criminelles.	
— Formation des divers corps.	
— Suggestions pour la poursuite des travaux de la Commission.	
— Le rôle du juge d'instruction dans le cadre de l'instruction.	

— De wenselijkheid van een « eenheidspolitie »		— L'opportunité de créer une « police unique »	
— Terrorisme in België en in Italië.		— Terrorisme en Belgique et en Italie.	
* Verhoor van professor Fijnaut, Criminoloog.....	44	* Audition du professeur Fijnaut, criminologue .	44
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— Voorafgaande opmerkingen.		— Remarques préliminaires.	
— Prioriteiten.		— Priorités.	
1) Begripsomschrijvingen.		1) Définitions.	
2) Analyse van het politieapparaat.		2) Analyse de l'appareil policier.	
3) De werking van de politiediensten.		3) Le fonctionnement des services de police.	
— Suggesties omtrent de werkwijze van de commissie.		— Suggestions concernant l'organisation des travaux de la Commission.	
— Wantoestanden en noodzaak van een herstelplan.		— Manquements et nécessité d'un plan de redressement.	
— Oorzaken van de mislukking van het onderzoek naar de Bende van Nijvel.		— Causes de l'échec de l'enquête sur les tueries du Brabant.	
* Verhoor van de heer D'Haenens, professor aan de Rijksuniversiteit Gent	48	* Audition de M. D'Haenens, professeur à la Rijksuniversiteit Gent	48
— Voorstelling van getuige.		— Présentation du témoin.	
— Juridische definitie van de begrippen « banditisme » en « terrorisme ».		— Définition juridique des concepts « banditisme » et « terrorisme ».	
Strafrechtelijke procedure		La procédure pénale	
a) De onderzoeksrechters.		a) Les juges d'instruction.	
b) Onderzoek op tegenspraak.		b) Instruction contradictoire.	
c) Voorlopige hechtenis.		c) Détention préventive.	
* Hoorzitting van de heer Denauw, professor aan de Vrije Universiteit Brussel	51	* Audition de M. Denauw, professeur à la Vrije Universiteit Brussel	51
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— Het huidige strafrecht in België en de zware criminaliteit.		— Le droit pénal belge et la grande criminalité.	
— De internationale samenwerking op strafrechtelijk gebied.		— La collaboration internationale sur le plan pénal.	
— Opsporingsonderzoek in België met betrekking tot het terrorisme en het banditisme.		— La procédure belge d'information en matière de terrorisme et de banditisme.	
— Laktheid inzake de naleving van wettelijke principes tijdens het onderzoek.		— Laxisme dans le respect des principes légaux pendant l'instruction.	
— Onevenwicht tussen de rechten van het parket en die van de verdediging.		— Déséquilibre entre les droits du parquet et ceux de la défense.	
— De verwijzing van de zogenaamde borinage-tak van de Bende van Nijvel naar het Hof van assisen te Bergen.		— Le renvoi des membres de la filière boraine devant la Cour d'assises de Mons.	
— De voorlopige hechtenis.		— La détention préventive.	
— De coördinatie van het opsporingsonderzoek door de procureur des Konings en van het gerechtelijk onderzoek door de onderzoeksrechter.		— Coordination de l'information par le procureur du Roi et de l'instruction par le juge d'instruction.	
— De parlementaire onderzoekscommissie : werking en methoden.		— La Commission d'enquête parlementaire : fonctionnement et méthodes.	
* Verhoor van mevrouw Tulkens, professor aan de Université catholique de Louvain	57	* Audition de Mme. Tulkens, professeur à l'Université catholique de Louvain	57
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— De opdracht van de onderzoekscommissie en de theorie van de scheiding der machten.		— La mission de la Commission d'enquête et la théorie de la séparation des pouvoirs.	
— Problemen bij het vooronderzoek en het gerechtelijk onderzoek.		— Problèmes relatifs à l'information et à l'instruction judiciaires.	
— De bevoegdheden van de Onderzoekscommissie.		— Les pouvoirs de la Commission d'enquête.	
— Besluiten.		— Conclusions.	
* Verhoor van de heer Franchimont, professor aan de Université de l'Etat à Liège	61	* Audition de M. Franchimont, professeur à l'Université de l'Etat à Liège	61
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation.	
— Actualisering van het Strafwetboek.		— Actualisation du Code pénal.	
— Wie moet het onderzoek leiden ?		— Qui devrait diriger l'enquête ?	
— De onderzoeksrechters en de politie.		— Les juges d'instruction et la police.	
— De tweeledige rol van de onderzoeksrechters		— La double fonction des juges d'instruction.	
— De Raadkamer en de Kamer van inbeschuldigingstelling.		— Chambre du conseil et Chambre des mises en accusation.	
— Sanctie ten aanzien van gebreken in het onderzoek.		— La sanction des vices de l'instruction.	

<p>* De heer Legros, Eerste Voorzitter-emeritus van het Hof van Cassatie ..... 66</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — Voorontwerp van nieuw Strafwetboek : Algemene lijnen. — De strafuitvoeringsrechtbanken en de straffen. — Vorming en materieel statuut van de magistraten. — Coördinatie en controle van het gerechtelijk onderzoek. — Naleving van de mensenrechten tijdens het onderzoek. 	<p>* M. Legros, Premier président émérite de la Cour de cassation ..... 66</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Avant-projet de nouveau Code pénal : grands axes. — Les tribunaux d'application des peines et les peines. — Formation et statut matériel des magistrats — Coordination et contrôle de l'instruction judiciaire. — Respect des droits de l'homme pendant l'instruction.
<p>* Verhoor van de heer Dupont, professor aan de Katholieke Universiteit Leuven ..... 71</p> <ul style="list-style-type: none"> — De hervorming van het Wetboek van strafvordering. — Blokkeringen. — Preventie als middel ter bestrijding van het groot banditisme. — Opleiding van de magistraten. 	<p>* Audition de M. Dupont, professeur à la Katholieke Universiteit Leuven ..... 71</p> <ul style="list-style-type: none"> — La réforme du Code de procédure pénale. — Les blocages. — La prévention en tant que moyen de lutte contre le grand banditisme. — La formation des magistrats.
<p>* Verhoor van de heer Vereecke, voorzitter van het Hof van assisen, Raadsheer in het Hof van beroep te Bergen ..... 74</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van getuige. — Zwaar banditisme of terrorisme ? — Ontwikkeling van het dossier i.v.m. de bende van Nijvel. — Afzonderlijke behandeling van bepaalde dossiers. — Besluiten i.v.m. ballistische aanwijzingen — Het rapport van Wiesbaden. — Eventuele structurele fouten in de Belgische opsporingsdiensten en onderzoeksgerechten — De wezenlijke rol van de onderzoeksrechter — Lacunes. — Is het ambt van onderzoeksrechter, als instelling, nog aangepast aan het Belgisch recht ? — Verloop van het onderzoek — Leiding — Coördinatie. — Achterhouding van informatie bij de politiediensten ? — Wijziging van de wapenwet ? — Bestemming van de inbeslaggenomen wapens — Invloed van de media. 	<p>* Audition de M. Vereecke, président de la Cour d'assises, conseiller à la Cour d'appel de Mons . 74</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Grand banditisme ou terrorisme ? — Evolution du dossier des tueurs du Brabant Wallon. — Disjonction de certains dossiers. — Conclusions concernant les liaisons balistiques — Le rapport de Wiesbaden. — Carences structurelles éventuelles des services de recherche et des juridictions belges — Le rôle réel du juge d'instruction — Lacunes — L'institution du juge d'instruction est-elle encore adaptée au droit belge ? — Déroulement de l'instruction — Direction — Coordination. — Rétention d'information dans le chef des services de police ? — Modification de la loi sur les armes ? — Destination d'armes saisies. — L'influence des médias.
<p>* Hoorzitting met de heer Moerman, advocaat ... 84</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — Aanvang van het onderzoek. — De ballistische expertises. — Deskundigenverslag van het Bundeskriminalamt in Wiesbaden. — Lacunes in het onderzoek. — Verschijningen voor de Raadkamer. — Geeft de huidige wettelijke regeling voldoende waarborgen ? 	<p>* Audition de M. Moerman, avocat ..... 84</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Ouverture de l'enquête. — Les expertises balistiques. — Expertise du Bundeskriminalamt de Wiesbaden. — Lacunes de l'enquête. — Comparutions devant la Chambre du conseil — La législation actuelle offre-t-elle des garanties suffisantes ?
<p>* Getuigenverhoor van de heer Degraeve, griffier 89</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — Verslag over het ballistisch onderzoek te Wiesbaden. — Het dossier Latinus. 	<p>* Audition de M. Degraeve, greffier ..... 89</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Rapport d'expertise balistique de Wiesbaden. — Le dossier Latinus.
<p>II. Journalisten</p>	
<p>* Verhoor van de heer Maurice Sarfatti, (Serge Dumont) ..... 92</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — De Staatsveiligheid. — Betrekkingen tussen de Staatsveiligheid en de SDRA. — Betrekkingen tussen de Staatsveiligheid en de inlichtingendiensten van de geallieerde landen. 	<p>* Audition de M. Maurice Sarfatti, (Serge Dumont) ..... 92</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — La Sûreté de l'Etat. — Relations de la Sûreté avec le SDRA. — Relations de la Sûreté avec les services de renseignements des nations alliées.

— Betrekkingen tussen de Staatsveiligheid en de andere opsporingsdiensten.		— Relations de la Sûreté avec les autres services de recherche.	
— Betrekkingen tussen de Staatsveiligheid en de pers.		— Relations de la Sûreté avec la presse.	
— De Staatsveiligheid en de politiek.		— La Sûreté et la politique.	
— Wie controleert de Staatsveiligheid ?		— Qui contrôle la Sûreté ?	
* Verhoor van de heer De Moor 96		* Audition de M. De Moor 96	
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— Gevaar van de nieuwe politiemethoden.		— Danger des nouvelles méthodes policières.	
— De zaak « Asterix ».		— L'affaire « Astérix ».	
— Gebruik van de nieuwste technische middelen — Wetenschappelijke politie.		— Utilisation de nouveaux moyens techniques — La police scientifique.	
— Lacunes in het gerechtelijk en politie-apparaat		— Lacunes dans les structures policières et judiciaires.	
— Het inzamelen van inlichtingen van politieke aard.		— La collecte d'informations à caractère politique.	
— Private bewakingsagentschappen en detectivebureaus.		— Les agences de surveillance privées et les bureaux de détectives privés.	
— « Practical shooting ».		— Tir pratique.	
* Verhoor van de heer Rogge 101		* Audition de M. Rogge 101	
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— De politieke ideeën van sommige personen.		— Les convictions politiques de certaines personnes.	
— Rijkswachters bij de Westland New Post ?		— Les gendarmes au Westland New Post ?	
— De Staatsveiligheid en de WNP — De dubbele moord in de Herdersliedstraat.		— La Sûreté de l'Etat et le WNP — Le double meurtre de la rue de la Pastorale.	
— Kan er een verband worden vastgesteld tussen de WNP-activiteiten en de Bende van Nijvel ?		— Peut-on établir un lien entre les activités du WNP et les tueurs du Brabant ?	
— Wat is er geworden van de geïnterviewde personen ?		— Que sont devenues les personnes interviewées ?	
— Het manipuleren van WNP-jongeren.		— La manipulation des jeunes du WNP.	
* Verhoor van de heer Haquin 104		* Audition de M. Haquin 104	
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— Ontwikkeling van de zware criminaliteit — De zaak François-Infiltratietechnieken.		— Evolution de la grande criminalité — L'affaire François - Techniques d'infiltration.	
— Ontwikkeling van het politieke extremisme en van het terrorisme.		— Développement de l'extrémisme politique et du terrorisme.	
— De zaak WNP.		— L'affaire du WNP.	
— Rivaliteit binnen de Staatsveiligheid.		— Rivalités au sein de la Sûreté de l'Etat.	
— Verborgen wapenbergplaatsen van de Staatsveiligheid ?		— Caches d'armes de la Sûreté de l'Etat ?	
— De rol van de Arabische journalist, de heer Faez Al Ajjaz-De Mazda gestolen uit een garage te Elsene.		— Rôle de M. Faez Al Ajjaz, journaliste arabe - La Mazda volée dans un garage d'Ixelles.	
— Het bestaan van parallelle informatiecircuit.		— L'existence de circuits d'information parallèles	
— De strategie van de spanning.		— La stratégie de la tension.	
— De zelfmoord van Latinus.		— Le suicide de Latinus.	
— Persoonlijke bedreigingen.		— Menaces personnelles.	
* Verhoor van de heren Ponsaers en De Bock 110		* Audition de MM. Ponsaers et De Bock 110	
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation des témoins.	
— De bende van Nijvel.		— Les tueurs du Brabant.	
— Traag verloop van het gerechtelijk onderzoek		— Lenteur de l'enquête judiciaire.	
— Groot banditisme of terrorisme.		— Grand banditisme ou terrorisme.	
— Redenen waarom niet alle hypothesen werden onderzocht.		— Raisons pour lesquelles toutes les hypothèses n'ont pas été examinées.	
— Analyse van bepaalde coincidenties.		— Analyse de certaines coïncidences.	
— Reacties van het traditionele milieu.		— Réactions des milieux criminels traditionnels	
— Ontoereikende coördinatie.		— Coordination insuffisante.	
* Verhoor van de heer Merckx 116		* Audition de M. Merckx 116	
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— Het bezoek aan Paraguay.		— Visite au Paraguay.	
— Het dossier Pinon en de Bende van Nijvel.		— Le dossier Pinon et les tueurs du Brabant.	
— Bijkomende informatie.		— Information complémentaire.	
III. Preventie — Algemene Rijkspolitie — Internationale Samenwerking		III. Prevention — Police générale du Royaume — Collaboration internationale	
* Verhoor van de heer Vanneste, gouverneur van West-Vlaanderen 119		* Audition de M. Vanneste, gouverneur de Flandre occidentale 119	
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	

— Omschrijving van het algemeen preventiebeleid.		— Description de la politique générale de prévention.	
— De initiatieven genomen in de provincie West-Vlaanderen.		— Initiatives prises dans la province de Flandre occidentale.	
— De Hoge Raad voor het voorkomen van misdadigheid.		— Le Conseil supérieur de la prévention de la criminalité.	
* Verhoor van Mevr. Magotte, bestuursdirecteur bij de Algemene Rijkspolitie	122	* Audition de Mme Magotte, directeur d'administration à la Police générale du Royaume	122
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— De opdrachten van de Algemene Rijkspolitie		— Les missions imparties à la Police générale du Royaume.	
— De gevolgen van het terrorisme en het zwaar banditisme.		— L'impact des actes de terrorisme et de grand banditisme.	
— Personeelsformatie.		— Les effectifs.	
— Coördinatie.		— La coordination.	
— Opleiding.		— La formation.	
* Verhoor van Mevr. De Knop, adviseur bij de Algemene Rijkspolitie, van de heer Van Nuffel, adjunct-adviseur bij de Algemene Rijkspolitie, van Mevr. Magotte, bestuursdirecteur bij de Algemene Rijkspolitie, en van de heer Denis, expert van het studiebureau Team Consult	127	* Audition de Mme De Knop, conseiller à la Police générale du Royaume, de M. Van Nuffel, conseiller adjoint à la Police générale du Royaume, de Mme Magotte, directeur d'administration à la police générale du Royaume, et de M. Denis, expert chez Team Consult	127
— Voorstelling van de getuigen.		— Présentation des témoins.	
— Globale organisatie van de preventie.		— Organisation globale de la prévention.	
— Bijeenbrengen van statistische gegevens — Lopende onderzoeken — Ontoereikende middelen.		— Collecte de données statistiques — Recherches en cours — Insuffisance de moyens.	
— Analyse van de statistische gegevens.		— Analyse des données statistiques.	
— Organisatie van de permanenties (24 uur op 24).		— Organisation de permanences (24 heures sur 24).	
— Internationale misdaad — Georganiseerde misdaad		— Criminalité internationale - Criminalité organisée.	
1. De TREVI-groepen.		1. Les groupes TREVI.	
2. Het akkoord van Schengen.		2. L'accord de Schengen.	
3. Vergaderingen in Straatsburg.		3. Réunions à Strasbourg.	
4. Andere initiatieven.		4. Autres initiatives.	
5. Situatie in de overige Europese landen.		5. Situation dans les autres pays européens.	
6. Situatie in België.		6. Situation en Belgique.	
— Particuliere beveiligingsfirma's — Privé-detectives.		— Entreprises privées de gardiennage - Détectives privés.	
— Politie-uitrusting — Radioverbindingen — Samenwerking tussen diensten.		— Equipement de la police - Transmissions radio — Coopération entre services.	
* Tweede verhoor van de heer Denis, expert van het studiebureau Team Consult	139	* Deuxième audition de M. Denis, expert au bureau d'études Team Consult	139
1. Voorstelling van Team Consult.		1. Présentation de Team Consult.	
2. Aard van de opdracht.		2. Nature de la mission.	
3. Uitgangspunten.		3. Points de départ.	
4. Vaststellingen.		4. Constatations.	
4.1. Bevoegdheden en structuur van de politiediensten.		4.1. Compétences et structures des services de police.	
4.2. Opleiding.		4.2. Formation.	
4.3. Spreiding van de politiediensten.		4.3. Répartition géographique des services de police.	
4.4. Gebrek aan statistieken.		4.4. Statistiques insuffisantes.	
4.5. Gebrek aan samenwerking.		4.5. Absence de collaboration.	
4.6. Informatica.		4.6. Informatique.	
5. Aanbevelingen.		5. Recommandations.	
5.1. Uitwerken van een veiligheidsbeleid.		5.1. Elaboration d'une politique de sécurité.	
5.2. Loopbaan.		5.2. Carrière.	
5.3. Veiligheidsraden.		5.3. Conseils de sécurité.	
5.4. Taak van de onderzoeksrechter.		5.4. Mission du juge d'instruction.	
5.5. Een centrale computer.		5.5. Un ordinateur central.	
5.6. Een centraal laboratorium.		5.6. Un laboratoire central.	

- * Verhoor van Mevr. Delvaux, directeur-generaal van het Bestuur van Burgerlijke en Criminele Zaken bij het Ministerie van Justitie en van de heer Allard, inspecteur-generaal van de Bestuursafdeling voor de Volksgezondheid van het Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu .....

145

Coördinerende rol van het bestuur voor burgerlijke en criminele zaken inzake « het vrij verkeer van personen » ingevolge de Europese Top van Rhodos.

- Aan de gang zijnde werkzaamheden op diverse vlakken :
  1. Wat de 12 lidstaten van de EG betreft.
    1. Europese Gemeenschappen.
    2. Politieke samenwerking.
    3. Groep Toxicomanie.
    4. TREVI.
  2. Wat het Schengen-akkoord betreft.
  3. Wat de 21 Lid-Staten van de Raad van Europa betreft.
  4. Wat de grote internationale wereldconferenties betreft.
- Conclusies.

IV. Gemeentepolitie

- * Verhoor van de heer Van Steenkiste, hoofdcommissaris van de gemeentepolitie te Oostende — Voorstelling van het Oostendse politiekorps. — Werking van de opsporingsbrigade van de stedelijke politie. — Relatie tussen de stedelijke opsporingsbrigade en de parketmagistraat. — Taakverdeling tussen de stedelijke politie, de rijkswacht en de BOB — Noodzaak tot coördinatie. — Taakdefiniëring van de politie — Taakverdeling tussen de politiediensten. — Problemen bij de taakuitoefening van de stedelijke politie. — Relatie met Interpol en de Staatsveiligheid. — Automatisering — Toegang tot informatie.

152

- * Verhoor van de heer Eeckhout, hoofdcommissaris van de gemeentepolitie te Kortrijk .....
- Voorstelling van de getuige en van het stedelijke politiekorps van Kortrijk.
  - Opportuniteit van opsporingsbrigades in de gemeentelijke politiekorpsen.
  - Samenwerking tussen de verschillende politiediensten.
  - Taakverdeling tussen de verschillende politiediensten.
  - De onderzoeksrechter als coördinerende instantie.
  - Internationale samenwerking.

157

- * Verhoor van de heer Van De Weyer, hoofdcommissaris van de gemeentepolitie Antwerpen ....
- Voorstelling van de getuige.
  - Organisatie van de stedelijke politie te Antwerpen.
  - Taken van de stedelijke politie.
  - Werkwijze bij een gewapende overval.
  - Structuur van de stedelijke opsporingsdienst
  - Organisatie en activiteiten van de rijkswacht te Antwerpen — Samenwerking met de gemeentepolitie.
  - Samenwerking tussen de verschillende politiediensten.
  - De omvang van de criminaliteit tegenover de versnippering van de politiediensten.

162

- * Audition de Mme Delvaux, directeur général de l'Administration des affaires civiles et criminelles du Ministère de la Justice et de M. Allard, inspecteur général à l'Administration de l'hygiène publique du Ministère de la Santé publique et de l'Environnement .....

145

Rôle de coordonnateur de l'Administration des affaires civiles et criminelles « libre circulation des personnes » à la suite du Sommet européen de Rhodos.

— Travaux en cours sur différents plans :

1. Sur le plan des 12 Etats membres de la CEE
    1. Communautés européennes.
    2. Coopération politique.
    3. Groupe toxicomanie.
    4. TREVI.
  2. Sur le plan Schengen.
  3. Sur le plan des 21 Etats membres du Conseil de l'Europe.
  4. Sur le plan des grandes conférences internationales mondiales.
- Conclusions.

IV. Police communale

- * Audition de M. Van Steenkiste, commissaire en chef de la police communale d'Ostende .....
- Présentation du corps de police d'Ostende.
  - Fonctionnement de la brigade de recherche de la police communale.
  - Relation entre la brigade de recherches de la police communale et le magistrat du parquet
  - Répartition des tâches entre la police communale, la gendarmerie et la BSR — Nécessité d'une coordination.
  - Définition des missions de la police — Répartition des tâches entre les services de police.
  - Problèmes survenant dans l'accomplissement des missions de la police communale.
  - Relations avec Interpol et avec la Sûreté de l'Etat.
  - Automatisation — Accès aux informations.

152

- * Audition de M. Eeckhout, commissaire en chef de la police communale de Courtrai .....
- Présentation du témoin et du corps de police de la ville de Courtrai.
  - Opportunité de créer des brigades de recherche au sein des polices communales.
  - Collaboration entre les différents services de police.
  - Répartition des tâches entre les différents services de police.
  - Le juge d'instruction en tant qu'instance de coordination.
  - Collaboration internationale.

157

- * Audition de M. Van De Weyer, commissaire en chef de la police communale d'Anvers .....
- Présentation du témoin.
  - Organisation de la police d'Anvers.
  - Tâches du corps de police.
  - Méthode utilisée en cas d'attaque armée.
  - Structure du service de recherches de la police d'Anvers.
  - Organisation et activités de la gendarmerie à Anvers — Collaboration avec la police communale.
  - Collaboration entre les différents services de police.
  - L'ampleur de la criminalité face au morcellement des services de police.

162

<p>* Verhoor van de heer Mellaerts, hoofdpolitiecommissaris van de gemeentepolitie van Charleroi 166</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — Politie van Charleroi : personeelsformatie. — Organisatie van de directie « Police secours ». — Samenwerking tussen de verschillende politiediensten. — Interventie van de gemeentepolitie bij een aanslag van de CCC. 	<p>* Audition de M. Mellaerts, commissaire en chef de la police communale de Charleroi ..... 166</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Police de Charleroi : effectifs. — Organisation de la direction « Police secours » — Collaboration entre les différents services de police. — Intervention de la police communale lors d'un attentat des CCC.
<p>* Verhoor van de heer Debaugnies, adjunct-commissaris bij de gemeentepolitie van Bergen ..... 169</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — De gerechtelijke afdeling. — De samenwerking tussen de diverse politiediensten — Maandelijks vergaderingen. — Coördinatie van de gerechtelijke onderzoeken — Opdracht van de gemeentepolitie. 	<p>* Audition de M. Debaugnies, commissaire-adjoint à la police communale de Mons ..... 169</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Section judiciaire. — Collaboration entre les services de police — Réunions mensuelles. — Coordination des enquêtes judiciaires. — Mission de la police communale.
<p>* Verhoor van de heer Herman, hoofdcommissaris van de gemeentepolitie van Vorst ..... 171</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — Gemeentepolitie - Organisatie en opdrachten. — De coördinatie — De conferentie van korps-oversten. — Opperbevel. — In te voeren verbeteringen. — Interne wijzigingen sedert de zaken van de CCC en de bende van Nijvel. — Besluiten. 	<p>* Audition de M. Herman, commissaire en chef de la police communale de Forest ..... 171</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Police communale - Organisation et tâches. — La coordination — La conférence des chefs de corps. — Unicité de commandement. — Améliorations à apporter. — Modifications internes depuis l'affaire des CCC et des tueurs du Brabant wallon. — Conclusions.
<p>* Verhoor van de heer Van Doorslaer, hoofdcommissaris van de gemeentepolitie van Brussel ... 175</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — Organisatie van de gemeentepolitie in Brussel — De wijk- of « rayonagent ». — De overdracht van informatie. — Taakverdeling. — Het probleem van de recrutering. — Verbetering van de opleiding na de feiten omschreven als banditisme en terrorisme. — Conclusie. 	<p>* Audition de M. Van Doorslaer, commissaire en chef de la police communale de Bruxelles ..... 175</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Organisation de la police communale à Bruxelles. — L'agent de quartier ou flotier. — Le transfert des informations. — La répartition des tâches. — Le problème du recrutement. — Amélioration de la formation après les affaires de banditisme et de terrorisme. — Conclusion.
<p>V. Rijkswacht .....</p>	
<p>* Verhoor van majoor Torrez, districtscommandant van de rijkswacht te Brussel ..... 179</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — Rol van Interpol. — Rol van de groep Trevi. — CCC en de bende van Nijvel : vergelijking tussen de twee onderzoeken. — Behoeftte aan een nationale dienst voor wapenincidenten. — Relatie Justitie-universiteiten. — Organisatie en taken van het Brusselse district. — De Brusselse BOB. — Het streven naar functionele complementariteit. — Initiatieven ter verbetering van de coördinatie. — Politieoorlog ? — Behoeftte aan samenwerking met de belastingsdiensten — Rol van de BBI. — Werkwijze bij contacten met informanten — Behoeftte aan een wetgeving ter zake. — Een hergroepering van alle politiemachten ? — Behoeftte aan een nationale magistratuur op bepaalde gebieden. — Opties voor de toekomst. 	<p>* Audition du major Torrez, commandant de district de la gendarmerie de Bruxelles ..... 179</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Rôle d'Interpol. — Rôle du groupe Trevi. — CCC et tueurs du Brabant : comparaison des deux enquêtes. — Nécessité de disposer d'un service national pour les incidents impliquant l'usage d'armes à feu. — Rapports entre la justice et les universités. — Organisation et missions du district de Bruxelles. — La BSR de Bruxelles. — Recherche d'une complémentarité fonctionnelle. — Initiatives en vue d'améliorer la coordination — Guerre des polices ? — Nécessité d'une collaboration avec les services fiscaux — Rôle de l'ISI. — Méthode de travail suivie en cas de contacts avec des informateurs — Nécessité d'une législation en la matière. — Un regroupement de toutes les polices ? — Nécessité d'un magistrat national dans certains domaines. — Options pour le futur.

— Reactie van de getuige op de verklaringen van de heer Poelman, Procureur des Konings-emeritus.		— Réaction du témoin aux déclarations de M. Poelman, procureur du Roi émérite.	
* Verhoor van de heer Vernailen, gewezen kolonel van de Rijkswacht	187	* Audition de M. Vernailen, ancien colonel de gendarmerie	187
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— De zaak-François.		— L'affaire François.	
— Afluisterpraktijken.		— Les écoutes.	
— Drugs in diepvriesvlees.		— De la drogue dans de la viande surgelée.	
— De aanslag op kolonel Vernailen (25 oktober 1981).		— L'attentat contre le colonel Vernailen (25 octobre 1981).	
— Het onderzoek naar de bende van Nijvel.		— L'enquête sur les tueurs du Brabant.	
— De diefstal bij de Diane-groep.		— Le vol dans les bâtiments du groupe Diane.	
— Extreem-rechts in de rijkswacht.		— L'extrême droite à la gendarmerie.	
* Eerste en tweede verhoor van de heer Berckmans, commandant van de rijkswacht	193	* Première et deuxième auditions de M. Berckmans, commandant de la gendarmerie	193
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— Budget.		— Budget.	
— Personeel.		— Personnel.	
— Materieel en middelen.		— Moyens et matériel.	
— Beheer en toezicht.		— Gestion et contrôle.	
— Samenwerking tussen de politiediensten.		— Collaboration entre les services de police.	
— Andere regeringsmaatregelen voor een optimaal gebruik der middelen.		— Autres mesures gouvernementales prises en vue d'optimiser l'utilisation des moyens.	
— Taken van de rijkswacht.		— Tâches de la gendarmerie.	
— Hiërarchische organisatie.		— Organisation hiérarchique.	
— Militaire structuur.		— Structure militaire.	
— Militaire opdrachten.		— Missions militaires.	
— Rol van de rijkswacht en van de gerechtelijke politie.		— Rôle de la gendarmerie et de la police judiciaire.	
— Administratieve en gerechtelijke politie — Vervolgingsbeleid — Taakverdeling.		— Police administrative et judiciaire — Politique en matière de poursuites — Répartition des tâches.	
— Permanenties.		— Permanences.	
— Cybernetische schema's.		— Schémas cybernétiques.	
a) Toelichting :		a) Commentaire :	
1. De ontwikkeling van een anti-crimineel beleid.		1. Elaboration d'une politique criminelle.	
2. Coördinatie van de politiediensten.		2. Coordination des services de police.	
3. Openbare orde en rechtsorde.		3. Ordre public et ordre juridique.	
4. Rol van de politiediensten.		4. Rôle des services de police.	
b) Schema's :		b) Schémas :	
- Cybernetisch schema A.		- Schéma cybernétique A.	
- Cybernetisch schema B.		- Schéma cybernétique B.	
* Juridische grondslagen van de getuigenis van de commandant van de Rijkswacht door kapitein Luypaers	207	* Fondements juridiques du témoignage du commandant de la gendarmerie, présentés par le capitaine Luypaers	207
* Verhoor van de heer François Raes, gewezen rijkswachter	210	* Audition de M. François Raes, ancien gendarme	210
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— Het Nationaal Drugbureau (NDB) en de zaak François.		— Le Bureau national de la drogue (BND) et l'affaire François.	
— De zaak Davila.		— L'affaire Davila.	
— Transport van drugs in bevroren vlees.		— Transport de drogue dans de la viande congelée.	
— Service d'Action Civique (SAC).		— Service d'Action Civique (SAC).	
— De zaak Medico.		— L'affaire Medico.	
— Delamonde du Squalus.		— Delamonde du Squalus.	
— Wapendiefstal bij de groep « Diane ».		— Vol d'armes au groupe « Diane ».	
— Faez Al Ajjaz.		— Faez Al Ajjaz.	
— Connecties tussen Baron de Bonvoisin en generaal Beaurir.		— Connexions entre le baron de Bonvoisin et le général Beaurir.	
— Relaties tussen Bouhouche, Amory, Beijer, Lekeu en Dekaise.		— Relations entre Bouhouche, Amory, Beijer, Lekeu et Dekaise.	
* Verhoor van de heer Lienart, luitenant-kolonel van de rijkswacht	218	* Audition de M. Lienart, lieutenant-colonel de gendarmerie	218
— Voorstelling van de getuige.		— Présentation du témoin.	
— Activiteiten van de districtscommandant bij de organisatie van de gerechtelijke politie.		— Activités du commandant de district dans l'organisation de la police judiciaire.	
— Aanpassing van de getalsterkte aan de stijgende criminaliteit.		— Adaptation des effectifs à la recrudescence de la criminalité.	

- Organisatie van de 24-uurdiensten van politie en rijkswacht.
  - Toestand van de rijkswacht in de provincie Henegouwen.
  - Aanslagen van de CCC-Samenwerking tussen de politiediensten.
  - Zaak van de bende van Nijvel — De cel te Jumet.
  - Wijze waarop het onderzoek werd verricht.
- * Getuigenverhoor van de heer Dussart, gewezen adjudant-chef bij de BOB van Waver 224
- Voorstelling van de getuige.
  - Verklaringen van de heer Cocu.
  - Zaak Dekaze.
  - Dossier Latinus en de WNP.
  - Lekken in de pers. — Gemerkte verslagen.
  - Onderzoek naar extreem-rechts.
  - Zaak Mendez.
  - Beschuldigingen tegen teamgenoten van de getuige.
  - Atmosfeer gedurende het onderzoek — Pressies — Overplaatsingen.
  - Gerechtigd dossier ten laste van de heer Dussart wegens het niet- uitvoeren en niet-terugzenden van de apostilles bij het dossier.
  - Hervorming van de politie- en rijkswachtdiensten.
  - Betrokkenheid van Opus Dei ?
- * Verhoor van de heer Bernaert, gewezen luitenant-generaal en commandant van de Rijkswacht 231
- Voorstelling van de getuige.
  - De functie van inspecteur-generaal.
  - Het tuchtdossier tegen de heer François Raes
  - Het optreden van de heer François Raes in de zaak François.
  - Maatregelen genomen tegen leden van de BOB van Waver.
  - Primeert het eigen tuchtreglement op de plichten inzake gerechtelijke onderzoeken ?
  - De groep G — Diefstal bij de Groep Diane.
  - Controle op de politiediensten.
  - Evolutie van het zware banditisme in de jaren 1980 en genomen maatregelen.
  - Wettelijke basis voor de POSA's en het CBO ?
  - Herstructurering van de rijkswacht ?
  - De a-politieke opstelling.
- * Verhoor van de heer Goffinon, adjudant-chef bij de Rijkswacht 239
- Voorstelling van de getuige.
  - De zaak François.
  - Betrokkenheid van het DEA — Opmerkingen over het proces.
  - Bijkomende vaststellingen van de getuige.
  - Het geval François Raes.
  - Tussenkoms van kolonel Devos. — Rol van majoor Vernailen — Invloed van de generale staf.
  - De ontsnapping van Farcy.
  - De zaak van de bende van Nijvel en de zaak Mendez.
  - Opmaak van de processen-verbaal.
  - Drughandel — Firma Congel.
  - Aanslag op een BOB-voertuig (11 oktober 1981).
  - Overplaatsing van de getuige naar een andere dienst.
  - Voorgeschiedenis.
  - Aanslag op majoor Vernailen.
  - De diefstal bij de BIE — Afluisterpraktijken — Bouhouche en Beyer.
  - Groep G.
- Organisation des permanences de police et de gendarmerie.
  - Situation de la gendarmerie dans la province du Hainaut.
  - Attentats des CCC-Coordination entre les services de police.
  - Affaire des tueurs du Brabant wallon — La cellule de Jumet.
  - Manière dont l'enquête a été menée.
- * Audition de M. Dussart, ancien adjudant-chef de la BSR de Wavre 224
- Présentation du témoin.
  - Les déclarations de M. Cocu.
  - Affaire Dekaze.
  - Le dossier Latinus et le WNP.
  - Fuites dans la presse. — Rapports piégés.
  - Enquête sur l'extrême-droite.
  - Affaire Mendez.
  - Accusations contre les coéquipiers du témoin
  - Climat dans l'enquête — Pressions — Mutations.
  - Dossier judiciaire à charge de M. Dussart pour non-exécution et non-renvoi des apostilles du dossier.
  - Réforme des services de police et de gendarmerie.
  - Implication de l'Opus Dei ?
- * Audition de M. Bernaert, ancien lieutenant général et commandant de la gendarmerie 231
- Présentation du témoin.
  - La fonction d'inspecteur général.
  - Le dossier disciplinaire contre M. François Raes.
  - L'attitude de M. François Raes dans l'affaire François .
  - Mesures prises à l'encontre de membres de la BSR de Wavre.
  - Le règlement disciplinaire interne prime-t-il les devoirs en matière d'instructions judiciaires ?
  - Le Groupe G — Vol d'armes au groupe Diane
  - Le contrôle des services de police.
  - Evolution du grand banditisme au cours des années 1980 et mesures prises.
  - Fondement légal des POSA et du BCR ?
  - Faut-il restructurer la gendarmerie ?
  - Apolitisme.
- * Audition de M. Goffinon, adjudant-chef à la gendarmerie 239
- Présentation du témoin.
  - L'affaire François.
  - Implication de la DEA — Appréciations sur le procès.
  - Constatations supplémentaires du témoin.
  - Le cas de François Raes.
  - Intervention de colonel Devos — Rôle du major Vernailen — Influence de l'état-major.
  - L'évasion de Farcy.
  - L'affaire des tueurs du Brabant wallon et l'affaire Mendez.
  - Rédaction des procès-verbaux.
  - Trafic de drogue — Firma Congel.
  - Attentat contre une voiture de la BSR (11 octobre 1981).
  - Le déplacement du témoin dans un autre service.
  - Rétroactes.
  - Attentat contre le major Vernailen.
  - Le vol à l'ESI — Ecoutes — Bouhouche et Beyer.
  - Le groupe G.

- Faez Al Ajjaz en Paul Latinus.
- Bultot.
- De overvallen van de bende van Nijvel.
- Het BOB-team van Waver.
- Aanbevelingen.

VI. Gerechtelijke politie

- * Eerste verhoor van de heer Moens, commissaris-generaal van de gerechtelijke politie 253
  - Voorstelling van de getuige.
  - Bevoegdheden van de commissaris-generaal
  - Nationale en internationale documentatie voor de criminele politie.
  - Informatiebronnen.
  - Internationale samenwerking - Interpol.
  - Begroting.
  - Personeelsformatie van de gerechtelijke politie.
  - Beroepsbekwaamheid van het personeel.
  - Opleiding van het personeel.
  - Uitrusting.
  - Samenwerking tussen de politiediensten.
  - Bijzondere brigade voor beteugeling van de zware criminaliteit (23ste brigade).
  - Drugs - Internationale samenwerking.
- * Tweede en derde verhoor van de heer Moens, commissaris-generaal van de gerechtelijke politie 258
  - Kostprijs van de gerechtelijke politie.
  - Beoordeling van de organisatie van de gerechtelijke politie.
  - Doeltreffendheid van de gerechtelijke politie sinds de oprichting van de 23ste brigade.
  - Mislukking van het onderzoek naar de bende van Nijvel.
  - Gebrek aan administratief personeel en andere middelen.
  - Initiatieven genomen door de politiediensten om de doeltreffendheid van het optreden te verhogen.
  - Concrete initiatieven van de commissaris-generaal van de gerechtelijke politie om de coördinatie tussen de politiediensten te verbeteren
  - Mogelijkheid tot nauwere samenwerking of samenvoeging van de bewakings- en opsporingsbrigades van de rijkswacht met de brigades van de gerechtelijke politie.
  - Follow-up van opsporingsdossiers.
  - Controle op de politiediensten — Mogelijkheid om een onafhankelijke controledienst op te richten die alle politiediensten inhoudelijk superviseert bij toepassing van bepaalde technieken als infiltratie, pseudo-koop, en dergelijke.
  - Beheer centraal signalementsblad — Overlapping met het inlichtingenbestand van de rijkswacht.
  - Opdrachten in het buitenland van de gerechtelijke politie.
  - Preventieve functie uitgeoefend door de gerechtelijke politie.
  - Suggesties om de doeltreffendheid van het politioneel optreden te verhogen.
  - Uitbreiding van de private veiligheidsdiensten.
- * Eerste en tweede verhoor van de heer F. Reyniers, Hoofdcommissaris van de gerechtelijke politie te Brussel 265
  - Voorstelling van de getuige.
  - Onderzoek naar de bende van Nijvel.
  - Ideologisch geïnspireerde misdaden ?
  - Lekken in het onderzoek.

- Faez Al Ajjaz et Paul Latinus.
- Bultot.
- Les attentats des tueurs du Brabant wallon.
- L'équipe de la BSR de Wavre.
- Recommandations.

VI. Police judiciaire

- * Première audition de M. Moens, commissaire général de la police judiciaire. 253
  - Présentation du témoin.
  - Compétences du commissaire général.
  - Documentation nationale et internationale de police criminelle.
  - Canaux d'information.
  - Coopération internationale - Interpol.
  - Budget.
  - Les effectifs de la police judiciaire.
  - Qualification de personnel.
  - Formation de personnel.
  - Equipement.
  - Coopération entre les polices.
  - Brigade spéciale chargée de la répression de la grande criminalité (23e brigade).
  - Stupéfiants - Coopération internationale.
- * Deuxième et troisième auditions de M. Moens, commissaire général de la police judiciaire 258
  - Coût de la police judiciaire.
  - Evaluation de l'organisation de la police judiciaire.
  - Efficacité de la police judiciaire depuis la création de la 23e brigade.
  - Echec de l'enquête relative aux tueurs du Brabant.
  - Manque de personnel administratif et d'autres moyens.
  - Initiatives prises par les services de police mêmes en vue d'accroître l'efficacité des interventions.
  - Initiatives concrètes prises par le commissaire général de la police judiciaire en vue d'améliorer la coordination entre les services de police.
  - Possibilité d'une collaboration accrue ou d'une fusion entre les brigades de surveillance et de recherche de la gendarmerie et les brigades de la police judiciaire.
  - Suivi des dossiers de recherche.
  - Contrôle des services de police — Possibilité de créer un service de contrôle indépendant qui superviserait le travail de tous les services de police (en cas d'application de certaines techniques telles que l'infiltration, pseudo-achat, etc.
  - Gestion du bulletin central de signalement — Chevauchement avec la banque de données de la gendarmerie.
  - Missions accomplies par la police judiciaire à l'étranger.
  - Fonction préventive exercée par la police judiciaire.
  - Suggestions en vue d'accroître l'efficacité de l'action de la police.
  - Multiplication des services de sécurité privés
- * Première et deuxième auditions de M. F. Reyniers, commissaire en chef de la police judiciaire à Bruxelles 265
  - Présentation du témoin.
  - Enquête sur les tueurs du Brabant.
  - Crimes d'inspiration idéologique ?
  - Fuites dans l'enquête.

— Ballistisch onderzoek van de Rûger p. 38. — — Het verslag van Wiesbaden.	
— Vernietiging van sporen.	
— Wetenschappelijke politie.	
— Coördinatie.	
— Dossier Pinon.	
— Criminaliteitsbestrijding in Brussel.	
* Verhoor van de heer Marnette, commissaris bij de gerechtelijke politie	273
— Voorstelling van de getuige.	
— Onderzoek naar de bende van Nijvel.	
— De zaak WNP en de dood van Latinus.	
— Samenwerking met de Staatsveiligheid.	
— Zaak Pinon.	
— Werving en opleiding bij de gerechtelijke poli- tie.	
* Verhoor van de heer Hoyois, gewezen hoofdcom- missaris van de gerechtelijke politie te Bergen	277
— Voorstelling van de getuige.	
— De gerechtelijke politie. — Ontstaan en or- ganisatie.	
— Samenwerking tussen de politiekorpsen. — Samenwerking tussen de politiekorpsen en de gerechtelijke instanties.	
— Gerechtelijke politie. — Uitrusting. — Weten- schappelijke politie.	
— Organisatorische problemen. — Financieel statuut.	
— Het dossier Angelou — Verdwijning van het dossier.	
— De moorden van de bende van Nijvel.	
 VII. Staatsveiligheid	
* Verhoor van de heer A. Raes, administrateur, di- recteur-generaal van de Openbare Veiligheid ..	281
I. Samenwerking tussen de gerechtelijke instanties en de openbare veiligheid.	
— Mededeling van de gevraagde informatie over de WNP aan de onderzoeksrechter.	
— Het WNP-dossier overgezonden aan de Minis- ter van Justitie.	
— Overzicht van informatieverstrekking over uiterst rechts aan de gerechtelijke instanties (algemeen).	
— Informatie over de WNP overgezonden aan onderzoeksrechters.	
- Nota over de WNP.	
- Wijze van overhandiging van de nota over de WNP aan de onderzoeksrechter.	
- Karakter van de werkbijeenkomst (Gerecht- SV).	
- Dossier Chomé-Lyna bij de Openbare Veilig- heid. — Eventuele druk uitgeoefend op de onderzoeksrechter door de opvraging van haar dossier.	
- Procedure voor het opvragen van een dos- sier	
- Mededeling van de dood van Latinus aan de onderzoeksrechter.	
— Vraag naar informatie door de onderzoeksrech- ter (de heer Schlicker) naar aanleiding van het onderzoek Latinus.	
— Ondervragingen door de gerechtelijke politie (de heer Marnette) in het kader van het onder- zoek naar de WNP.	
— Beoordeling door de Staatsveiligheid van de manier waarop sommige onderzoeken door andere diensten werden verricht.	
— Eventuele betrokkenheid bij misdrijven.	

— Examen balistique du Rûger p. 38 — Le rap- port de Wiesbaden.	
— Elimination d'indices.	
— Police scientifique.	
— Coördination.	
— Dossier Pinon.	
— Lutte contre la criminalité à Bruxelles.	
* Audition de M. Marnette, commissaire à la police judiciaire	273
— Présentation du témoin.	
— Enquête sur les tueurs du Brabant.	
— L'affaire WNP et la mort de Latinus.	
— Coopération avec la Sûreté de l'Etat.	
— Affaire Pinon.	
— Recrutement et instruction à la police judi- ciaire.	
* Audition de M. Hoyois, ancien commissaire en chef de la police judiciaire de Mons	277
— Présentation du témoin.	
— La police judiciaire — Historique et organisa- tion.	
— Collaboration entre les polices — Collabora- tion entre les polices et les autorités judi- ciaires.	
— Police judiciaire — Equipement — Police scientifique.	
— Problèmes d'organisation — Statut pécu- niaire.	
— Le dossier Angelou — Disparition du dossier.	
— Les tueries du Brabant wallon.	
 VII. Sûreté de l'Etat	
* Audition de M. A. Raes, administrateur-directeur général de la Sûreté publique	281
I. Coopération entre les instances judiciaires et la Sûreté publique.	
— Communication des informations demandées au sujet du WNP au juge d'instruction.	
— Dossier du WNP communiqué au Ministre de la Justice.	
— Aperçu des informations sur l'extrême droite transmises aux instances judiciaires (générali- tés).	
— Informations concernant le WNP transmises au juge d'instruction.	
- Note sur le WNP.	
- Transmission de la note sur le WNP au juge d'instruction.	
- Nature de la réunion de travail (Justice, Sûreté de l'Etat).	
- Dossier Chomé-Lyna à la Sûreté publique. Pressions éventuelles exercées sur le juge d'instruction par la demande de son dos- sier.	
- Procédure pour la demande d'un dossier.	
- Communication de la mort de Latinus au juge d'instruction.	
— Demande d'informations du juge d'instruc- tion (M. Schlicker) dans le cadre de l'enquête sur le WNP.	
— Interrogatoires de la police judiciaire (M. Mar- nette) dans le cadre de l'enquête sur le WNP	
— Appréciation par la Sûreté de l'Etat de la manière dont certaines enquêtes ont été effec- tuées par d'autres services.	
— Implication éventuelle dans des délits.	

II. Werkmethodes inzake informatieverzameling.

- Provocatie.
- Infiltratie,
- Operatie Esperanza.
- Laster.
- Verbergen van wapens, nodig in geval van bezetting van het nationaal territorium door een vreemde macht.
- Deontologie, reglementering.
- Rapporteringswijze.

III. Het onderzoek van de WNP door de Staatsveiligheid

- Ontdekking van de WNP.
- Infiltratie in de WNP door een medewerker van de Staatsveiligheid.
- Informatie van de Staatsveiligheid over Faez Al Ajjaz.

IV. Relatie tussen de Staatsveiligheid en de privébewakings- en opsporingsdiensten - Samenwerking - Controle - Relatie met de gerechtelijke overheid.

- Privé-bewakingsfirma's.
- Privé-detectives.

V. Organisatie en evolutie inzake het onderzoek naar extreem-links en extreem-rechts terrorisme.

A. Extreem-rechts.

1. Franstalig extreem-rechts.
2. Extreem-rechts in Vlaanderen.
3. Het sluimerend voortbestaan van « Stahlhelm ».

B. Extreem-links.

1. De Strijdende Communistische Cellen.
2. Partij van de Arbeid. (PVDA)

C. Lijst van subversieve organisaties (opgesteld door de Ministers van Binnenlandse Zaken, Justitie en Landsverdediging).

VI. Controle op de Veiligheid van de Staat.

Voorstellen voor de uitbouw van de externe controle.

* Tweede verhoor van de heer A. Raes, administrateur-directeur-generaal van de Openbare Veiligheid 307

- Het gelijktijdig contact met extreem-rechts (i.h.b. Latinus) door een officiële sectie en een officieuze agent van de Staatsveiligheid.
- Lessen in schaduwen.
- Opdracht tot infiltratie.
- Beoordeling van het feit dat een agent officieuze contacten onderhoudt met Latinus.
- Informatiedoorstroming of cloisonering in de dienst.
- Tegenspraak door de agenten van de Staatsveiligheid inzake rapportering: mondelinge of schriftelijke rapportering.
- Onduidelijkheid inzake de rapportering over de WNP.
- Mededeling van mogelijke delicten.
- De dubbele moord in de Herdersliedstraat op 18 februari 1982.
- Omgekeerde infiltratie van extreem-rechts in de Staatsveiligheid (via Latinus en Smets) in het kader van een plan tot destabilisering van de Staat, waarin de bende van Nijvel een functie heeft.
- Huidige toestand inzake het onderzoek naar uiterst-rechts.

II. Méthodes de travail utilisées pour la collecte des informations.

- Provocation.
- Infiltration.
- Opération Esperanza.
- Diffamation.
- Dissimulation d'armes nécessaires en cas d'occupation du territoire national par une puissance étrangère.
- Déontologie, réglementation.
- Mode de communication des informations.

III. L'enquête sur le WNP effectuée par la Sûreté de l'Etat

- Découverte du WNP.
- Infiltration du WNP par un collaborateur de la Sûreté de l'Etat.
- Informations de la Sûreté de l'Etat au sujet de Faez Al Ajjaz

IV. Relations entre la Sûreté de l'Etat et les services de surveillance et de recherche privés - Collaboration - Contrôle - Relations avec les autorités judiciaires.

- Sociétés de gardiennage privées.
- Bureaux de détectives privés.

V. Organisation et évolution de l'enquête sur le terrorisme d'extrême gauche et d'extrême droite.

A. L'extrême droite.

1. L'extrême droite francophone.
2. L'extrême droite flamande.
3. La survivance latente de « Stahlhelm ».

B. L'extrême gauche.

1. Les Cellules communistes combattantes.
2. Parti du travail de Belgique (PTB).

C. Liste d'organisations subversives (établie par les Ministres de l'Extérieur, de la Justice et de la Défense nationale).

VI. Contrôle de la Sûreté de l'Etat.

Propositions visant à la mise en place d'un contrôle externe.

* Deuxième audition de M. A. Raes, administrateur-directeur-général de la Sûreté publique ... 307

- Contacts simultanés d'une section officielle et d'un agent officieux de la Sûreté de l'Etat avec l'extrême droite (notamment Latinus).
- Cours de filature.
- Mission d'infiltration.
- Appréciation du fait qu'un agent soutienne des contacts officieux avec Latinus.
- Transmission des informations ou cloisonnement au sein du service.
- Démenti des agents de la Sûreté de l'Etat en ce qui concerne la manière dont il est fait rapport par écrit ou verbalement.
- Imprécision concernant la manière dont il a été fait rapport sur le WNP.
- Communications de délits éventuels.
- Le double meurtre de la rue de la Pastorale, commis le 18 février 1982.
- Infiltration de la Sûreté de l'Etat par l'extrême droite (via Latinus et Smets) dans le cadre d'un plan de déstabilisation de l'Etat dans lequel interviennent les tueurs du Brabant.
- Situation actuelle de l'enquête sur l'extrême droite.

- De verklaring van onderzoeksrechter Mevr. Lyna in verband met de opvraging van haar dossier of dat van haar echtgenoot door de administrateur-directeur-generaal (als drukkingsmiddel) en de belemmering van haar onderzoekswerk door de onvoldoende informatieverstrekking over de WNP.
  - Het niet-mededelen door Mevr. Lyna van de namen van de Staatsveiligheidsagenten die haar zouden geïnformeerd hebben over de opvraging van haar dossier.
  - Aanvankelijke overwegingen bij de oprichting van het BCI, om deze dienst over te brengen bij de Openbare Veiligheid als derde afdeling (naast de Dienst voor Vreemdelingenzaken en de Veiligheid van de Staat) — Opportuniteit — Gevaar van overlapping met andere politiediensten..
  - Opportuniteit om de Staatsveiligheid onder te brengen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken, in plaats van bij Justitie.
  - Opportuniteit van een afzonderlijke controle op de Staatsveiligheid (los van de controle op de politiediensten) — Individuele klachtenbehandeling.
- * Eerste en tweede verhoor van de heer Devlieghe, voormalig adjunct-administrateur bij de Staatsveiligheid 314
- Voorstelling van de getuige.
  - Prioritaire opdrachten van de Staatsveiligheid
  - Evenwicht in de aandacht van de Staatsveiligheid voor uiterst-rechts en uiterst-links.
- Bijdrage van de Staatsveiligheid tot de opheldering van bepaalde feiten.
  - Verband tussen extreem-rechts en bepaalde misdaden.
  - Betrekkingen tussen de Staatsveiligheid en de gerechtelijke politie.
  - Public Information Office.
  - Campagnes die recent tegen de Staatsveiligheid gevoerd werden
  - Infiltratie binnen het WNP
  - De dossiers WNP en Latinus
  - Assistentie van een agent van de Staatsveiligheid bij het verhoor door de heer Marnette van de gerechtelijke politie
  - Fondsen en giften van vreemde staatshoofden aan de Staatsveiligheid als dank voor bescherming.
  - Rol van de CIA in de Belgische Staatsveiligheid.
  - Geneigdheid van de Rijkswacht om de rol van de Staatsveiligheid over te nemen.
  - De vluchtroute naar Paraguay.
  - De zaak Bultot.
  - De zaak Pinon.
  - Afluisteren van telefoongesprekken.
  - Rechtspositie van en controle op de Staatsveiligheid — Mate van geheimhouding.
  - Infiltraties.
- * Verhoor van de heer Smets, commissaris bij de Staatsveiligheid 329
- Voorstelling van de getuige,
  - Onderzoek naar extreem-rechts,
  - Verhouding tot Latinus,
  - De lessen aan de WNP-leden,
  - De operatie « Esperanza ».
  - Een valstrik voor de Staatsveiligheid ?
  - Resultaten van de infiltratie.
  - Moord in de Herdersliedstraat.
  - Disciplinaire sancties.
  - Extreem-rechts en de bende-aanslagen.

- La déclaration de Mme Lyna, juge d'instruction, au sujet de la demande de son dossier ou de celui de son mari par l'administrateur-directeur-général (comme moyen de pression) et du fait que son travail d'instruction aurait été entravé par l'insuffisance des informations obtenues au sujet du WNP.
- Non-communication par Mme Lyna des noms des agents de la Sûreté de l'Etat qui l'auraient informé de la demande de son dossier.
- Considérations émises initialement lors de la création de l'AIC, en vue de faire dépendre ce service de l'Administration de la Sûreté publique (au même titre que l'Office des étrangers et la Sûreté de l'Etat) — Opportunité — Risque de double emploi avec les autres services de police.
- Opportunité de faire relever la Sûreté de l'Etat du Ministère de l'Intérieur au lieu du Ministère de la Justice.
- Opportunité d'un contrôle séparé de la Sûreté de l'Etat (distinct du contrôle des services de police) — Traitement des plaintes individuelles.

- * Première et deuxième auditions de M. Devlieghe, ancien administrateur-adjoint à la Sûreté de l'Etat 314

- Présentation du témoin.
  - Missions prioritaires de la Sûreté de l'Etat .
  - Equilibre au niveau de la vigilance de la Sûreté de l'Etat à l'égard de l'extrême droite et de l'extrême gauche.
  - Contribution de la Sûreté de l'Etat à l'élucidation de certains faits.
  - Liens entre l'extrême droite et certains crimes
- Relations entre la Sûreté de l'Etat et les autorités judiciaires.
  - Public Information Office.
  - Critiques récentes à l'encontre de la Sûreté de l'Etat.
  - L'infiltration dans le WNP.
  - Les dossiers WNP et Latinus.
  - Présence d'un agent de la Sûreté de l'Etat lors d'un interrogatoire dirigé par M. Marnette de la police judiciaire.
  - Fonds et dons de chefs d'état étrangers à la Sûreté de l'Etat en guise de remerciement pour la protection assurée.
  - Rôle de la CIA au sein de la Sûreté de l'Etat en Belgique.
  - Tendance de la gendarmerie à se substituer à la Sûreté de l'Etat.
  - Fuite au Paraguay.
  - L'affaire Bultot.
  - L'affaire Pinon.
  - Ecoutes téléphoniques.
  - Sûreté de l'Etat : statut, contrôle — Obligation de secret.
  - Infiltrations.

- * Audition de M. Smets, commissaire à la Sûreté de l'Etat 329

- Présentation du témoin.
- Enquête sur l'extrême droite.
- Relations avec Latinus.
- Les leçons données à des membres du WNP.
- L'opération « Esperanza ».
- Un piège pour la Sûreté de l'Etat ?
- Résultats de l'infiltration.
- Le meurtre de la rue de la Pastorale.
- Sanctions disciplinaires.
- L'extrême droite et les attentats commis par les tueurs du Brabant.

- Heeft de Staatsveiligheid gefaald ?
 — Medewerking van de rijkswacht of het leger bij het onderzoek naar extreem-rechts ?
 — Opvolging van Latinus.
 — De telexen van de NAVO.
 — De moord op Mendez.
 — De Ecoovie-sekte.
 — De zaak Pinon.
- * Getuigenverhoor van de heer Massart, lid van de AGG (Anti-terrorisme gemengde groep) en gewezen hoofdcommissaris van de Staatsveiligheid 337
- Voorstelling van de getuige.
 — Omstandigheden van de aanwerving van Latinus.
 — Latinus en de verslagen van de rijkswacht .
 — De ontdekking van het bestaan van de WNP
 — Het artikel in « Nouvel Europe Magazine » .
 — Verloop van het onderzoek naar de WNP.
 — Aanhouding van Barbier en het buiten spel zetten van de getuige.
 — De rol van commissaris Smets binnen de WNP.
 — De banden tussen « Front de la Jeunesse » en de WNP.
- * Getuigenverhoor van de heer Kausse, ambtenaar van de Openbare Veiligheid 343
- Voorstelling van de getuige.
 — Ontdekking van de WNP
 — Disciplinaire sanctie.
 — Benadering van de WNP.
 — Een aantal concrete problemen binnen de Staatsveiligheid.
 — Bestond er een dossier op naam van onderzoeksrechter, Mevr. Lyna en werd het aangevraagd naar aanleiding van haar onderzoek naar de WNP en de Staatsveiligheid ? .
 — De brand bij « Pour » .
 — Het proces over de zaak van de Herdersliedstraat.
 — De dood van Latinus.
 — Beschikt de Staatsveiligheid over voldoende informatie over uiterst-rechts ? In hoeverre zijn de medewerkers van uiterst-rechts gekend ? .
 — Betrokkenheid van extreem-rechts bij de bende van Nijvel.
 — Compromitterende dossiers in het bezit van de WNP.
- VIII. Bestuur voor Criminele Informatie (Ministerie van Justitie)
- * Getuigenverhoor van de heer De Wachter, gewezen commissaris van het BCI 353
- Voorstelling van de getuige.
 — De methoden en activiteiten van het BCI.
 — Samenstelling van het BCI en nagestreefde oogmerken.
 — Specificiteit van de actie van het BCI en eventuele overlapping met het werk van andere politiediensten.
 — Recruitering van informanten.
 — Het dossier « Asterix » .
 — De verdwijning van een dossier betreffende de heer Vanden Boeynants.
 — De aanslag tegen het Luikse gerechtsgebouw
 — Gebruik van provocatietechnieken.
 — Incidenten binnen het BCI.
 — Oorzaken van de mislukking van het onderzoek naar de bende van Nijvel.
 — Verdwijning bij het BCI van een dossier over Bouhouche.
- La Sûreté de l'Etat a-t-elle failli à sa tâche ?
 — Collaboration de la gendarmerie ou de l'armée lors de l'enquête sur l'extrême droite ?
 — Succession de Latinus.
 — Les télex de l'OTAN.
 — Le meurtre de Mendez.
 — La secte Ecoovie.
 — L'affaire Pinon.
- * Audition de M. Massart, membre du GIA (Groupe interforces anti terrorisme) et ancien commissaire principal de la Sûreté de l'Etat 337
- Présentation du témoin.
 — Les circonstances de l'engagement de Latinus
 — Latinus et les rapports de la gendarmerie.
 — La découverte de l'existence du WNP.
 — L'article du « Nouvel Europe Magazine » .
 — L'évolution de l'enquête sur le WNP.
 — L'arrestation de Barbier et la mise à l'écart du témoin.
 — Le rôle du commissaire Smets au sein du WNP.
 — Les liens entre le Front de la Jeunesse et le WNP.
- * Audition de M. Kausse, fonctionnaire à la Sûreté publique 343
- Présentation du témoin.
 — Découverte du WNP.
 — Sanction disciplinaire.
 — Approche du WNP.
 — Problèmes concrets au sein de la Sûreté de l'Etat.
 — Existait-il un dossier au nom du juge d'instruction Mme Lyna et a-t-il été demandé à l'occasion de l'enquête qu'elle a menée sur le WNP et la Sûreté de l'Etat ?
 — L'incendie des locaux de « Pour » .
 — Le procès de l'affaire de la rue de la Pastorale
 — La mort de Latinus.
 — La Sûreté de l'Etat dispose-t-elle de suffisamment d'informations sur l'extrême droite ? Dans quelle mesure les collaborateurs de l'extrême droite sont-ils connus ?
 — Implication de l'extrême droite dans l'affaire des tueurs du Brabant wallon.
 — Dossiers compromettants détenus par le WNP
- VIII. Administration de l'Information criminelle (Ministère de la Justice)
- * Audition de M. De Wachter, ancien commissaire de l'AIC 353
- Présentation du témoin.
 — Les méthodes et les activités de l'AIC.
 — Composition et buts poursuivis par l'AIC.
 — Spécificité de l'action de l'AIC et double emploi éventuel avec d'autres services de police.
 — Le recrutement d'informateurs.
 — Le dossier Astérix.
 — La disparition d'un dossier relatif à M. Vanden Boeynants.
 — L'attentat perpétré au Palais de Justice de Liège.
 — L'utilisation de la technique de la provocation
 — Les incidents au sein de l'AIC.
 — Les causes de l'échec dans l'enquête des tueries du Brabant.
 — La disparition d'un dossier relatif à Bouhouche.

* Getuigenverhoor van de heer Couck, gewezen eerstaanwendend commissaris van de 1ste klasse van het BCI) ..... 359 — Voorstelling van de getuige. — Het BCI : Voorstelling en malaise. — De interne conflicten bij het BCI. — Beperkingen van de onderzoeken inzake ter- rorisme. — De geheime fondsen. * Verhoor van de heer Debrulle, gewezen admini- strateur van het BCI ..... 362 — Voorstelling van de getuige. — Beschuldigingen aan het adres van getuige — SEP. — Aanslag op het Justitiepaleis van Luik, in de- cember 1985. — CCC. — Verduistering van Staatsgeld. — Organisatie van het BCI. — Infiltratie. — Informanten. — Interne problemen. — Georganiseerde criminaliteit. — Crimineel beleid. — Gerechtelijke politie en rijkswacht. IX. Magistraten. * Verhoor van de heer A. Vandoren, Eerste Substi- tuut bij het parket te Brussel ..... 370 — Voorstelling van de getuige — Het onderzoek tegen CCC - FRAP — Het onderzoek in strafzaken : aandachtspun- ten. — Verdeling van de bevoegdheden tussen de verschillende politiediensten : functioneel of regionaal — De 23ste brigade — Brussel * Verhoor van de heer Poelman, Procureur des Konings Emeritus ..... 374 — Voorstelling van de getuige. — Coördinatie in Brussel en in het algemeen. — Opleiding van de magistraten. — Dossier van de bende van Nijvel — Verraad ? * Verhoor van de heer J.-E. Deprêtre, Procureur des Konings ..... 376 — Het gerechtelijk arrondissement Nijvel. — Het onderzoek naar de bende van Nijvel. — Profiel van de bende van Nijvel. — Werden er tijdens het onderzoek lekken georganiseerd ? — Kanaal van Ronquières. — Wedersamenstellingen. — Expertiseverslag. — Aanhoudingsmandaten.. — Ondervraging in de gevangenis. — Werden er met sommige verdachten akkoor- den afgesloten ? Zijn er geheime dossiers ? — Overdracht van de dossiers naar Charleroi. — Zaak Latinus. — Zaak Pinon. — Strijd tegen het banditisme. — Bijlage — Nota in verband met de geleide- lijke centralisering in Nijvel van de dossiers van het Parket te Brussel betreffende de « bende van Nijvel ».	* Audition de M. Couck, ancien commissaire prin- cipal de 1re classe à l'AIC ..... 359 — Présentation du témoin — L'AIC : résultats et malaise — Les conflits au sein de l'AIC — Entraves mises aux enquêtes en matière de terrorisme — Les fonds secrets. * Audition de M. Debrulle, ancien administrateur de l'AIC ..... 362 — Présentation du témoin. — Accusations à l'adresse du témoin — SEP(soli- darité et participation). — Attentat au Palais de Justice de Liège en dé- cembre 1985. — CCC. — Détournement de deniers publics. — Organisation de l'AIC. — Infiltration.. — Informateurs. — Problèmes internes. — Le crime organisé. — Politique criminelle. — Police judiciaire et gendarmerie. IX. Magistrats * Audition de M. A. Vandoren, Premier substitut près le parquet de Bruxelles. .... 370 — Présentation du témoin. — L'enquête sur les CCC et le FRAP. — L'instruction criminelle : points méritant une attention particulière. — Répartition des compétences entre les différents services de police : selon la fonction ou la région. — La 23e brigade. — Bruxelles. * Audition de M. Poelman, procureur du Roi Em. 374 — Présentation du témoin. — La coordination à Bruxelles et en général. — La formation des magistrats. — Le dossier des tueurs du Brabant wallon — Trahissons ? * Audition de M. J.-E. Deprêtre, procureur du Roi. 376 — L'arrondissement judiciaire de Nivelles. — L'enquête sur les tueurs du Brabant. — Profil de la bande des tueurs du Brabant. — Ya-t-il eu des fuites au cours de l'instruction ? — Canal de Ronquières. — Reconstitution. — Rapport d'expertise. — Mandats d'arrêt. — Interrogatoire en prison. — Des accords ont-ils été conclus avec certains inculpés ? Existe-t-il des dossiers secrets ? — Transfert des dossiers à Charleroi. — Affaire Latinus. — Affaire Pinon. — Lutte contre le banditisme. — Annexe — Note au sujet de la centralisation progressive à Nivelles des dossiers du Par- quet de Bruxelles, relatifs aux tueurs du Brabant.

<p>* Getuigenverhoor van de heer Jonckheere, Eerste substituut van de procureur des Konings .....</p> <p>— Beroepservaring.</p> <p>— Redenen van de onttrekking van het dossier aan het Parket van Nijvel.</p> <p>— Aanwijzing van de heer Jonckheere als coördinerend magistraat.</p> <p>— Zijn rol als nationaal coördinator.</p> <p>— De werkomstandigheden.</p> <p>— Waarom werd Jumet uitgekozen — Samenstelling van de onderzoekscel.</p> <p>— Vergissingen die in het verleden zijn gemaakt.</p>	<p>384</p>
<p>* Verhoor van de heer Lacroix, onderzoeksrechter te Charleroi .....</p> <p>— Voorstelling van de getuige.</p> <p>— De taak van de onderzoeksrechter.</p> <p>— Het onderzoek naar de bende van Nijvel.</p> <p>— De onderzoeksequipes.</p> <p>— Informatisering.</p> <p>— Reconstructies.</p> <p>— Ballistische expertises.</p> <p>— Blokkeringen en lekken.</p> <p>— Voorstellen tot hervorming.</p>	<p>387</p>
<p>* Tweede verhoor van de heer Lacroix, onderzoeksrechter te Charleroi en van de heer Jonckheere, Eerste substituut van de Procureur des Konings te Charleroi .....</p> <p>— Overzicht van de feiten en onderlinge samenhang.</p> <p>— De beslissing om alle dossiers in Charleroi samen te brengen.</p> <p>— Het dossier Angelou.</p> <p>— De fouten die in het verleden zijn gemaakt .</p> <p>— Het Bultot-spoor.</p> <p>— Het dossier Pinon.</p> <p>— Het dossier Latinus.</p> <p>— Het ballistisch verslag van Wiesbaden .</p> <p>— Welke richting gaat het onderzoek uit ?</p> <p>— Een onderzoek onder dubbele leiding.</p> <p>— Staatsveiligheid.</p>	<p>393</p>
<p>* Eerste verhoor van de heer Schlicker, rechter in de rechtbank van eerste aanleg .....</p> <p>— Voorstelling van de getuige.</p> <p>— Het dossier van de Bende van Nijvel.</p> <p>— Reconstructies.</p> <p>— De zaak Latinus.</p> <p>— Beroepsgeheim en discretieplicht.</p> <p>— Nota van de heer L. Slachmuylder, Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep betreffende de plichten van de magistraten die moeten getuigen voor de parlementaire onderzoekscommissie belast met het onderzoek naar de wijze waarop de bestrijding van het banditisme en het terrorisme georganiseerd wordt.</p> <p>A. Eerste deel : aard en reikwijdte van de bevoegdheden van een parlementaire commissie.</p> <p>B. Tweede deel : Begrenzing van het geheim van het onderzoek en van het beroepsgeheim van de magistraat die voor een parlementcommissie verschijnt.</p> <p>C. Derde deel : Besluit.</p>	<p>396</p>
<p>* Tweede en derde verhoor van de heer Schlicker, rechter in de rechtbank van eerste aanleg .....</p> <p>— Het dossier Waals-Brabant.</p> <p>— Het verslag van Wiesbaden.</p> <p>— Het pistool in de spaghetti-saus.</p> <p>— Het dossier-Latinus.</p> <p>— Is er druk uitgeoefend ?</p> <p>— De vordering van buitenvervolginstelling</p> <p>— De kwalificatie van de feiten.</p>	<p>402</p>

<p>* Audition de M. Jonckheere, Premier substitut du procureur du Roi .....</p> <p>— Expérience professionnelle.</p> <p>— Raisons du retrait du dossier au Parquet de Nivelles.</p> <p>— Désignation de M. Jonckheere comme magistrat coordinateur.</p> <p>— Rôle du coordinateur national.</p> <p>— Les conditions de travail.</p> <p>— Pourquoi Jumet — Composition de la cellule d'enquête.</p> <p>— Les erreurs du passé.</p>	<p>384</p>
<p>* Audition de M. Lacroix, juge d'instruction à Charleroi .....</p> <p>— Présentation du témoin.</p> <p>— Mission du juge d'instruction.</p> <p>— L'enquête concernant les tueurs du Brabant</p> <p>— Les équipes d'enquête.</p> <p>— Informatisation.</p> <p>— Reconstitutions.</p> <p>— Expertises balistiques.</p> <p>— Blocages et fuites.</p> <p>— Propositions de réforme.</p>	<p>387</p>
<p>* Deuxième audition de M. Lacroix, juge d'instruction à Charleroi et de M. Jonckheere, Premier substitut du procureur du Roi à Charleroi .....</p> <p>— Aperçu des faits et liens mutuels</p> <p>— Décision de concentrer les dossiers à Charleroi</p> <p>— Le dossier Angelou.</p> <p>— Erreurs du passé.</p> <p>— La piste Bultot.</p> <p>— Le dossier Pinon.</p> <p>— Le dossier Latinus.</p> <p>— Le rapport balistique de Wiesbaden.</p> <p>— Directions de l'enquête.</p> <p>— Une enquête à deux têtes.</p> <p>— Sûreté publique.</p>	<p>393</p>
<p>* Première audition de M. Schlicker, juge au tribunal de première instance .....</p> <p>— Présentation du témoin.</p> <p>— Dossier des tueurs du Brabant.</p> <p>— Reconstitutions.</p> <p>— Affaire Latinus.</p> <p>— Secret professionnel et devoir de discrétion.</p> <p>— Note de M. L. Slachmuylder, Premier président de la cour d'appel, concernant les devoirs des magistrats appelés à témoigner devant la commission d'enquête parlementaire sur la répression du banditisme et du terrorisme.</p> <p>A. Première partie : de la nature et de l'étendue des pouvoirs d'une commission parlementaire.</p> <p>B. Deuxième partie : Limites du secret de l'instruction et du secret professionnel du magistrat comparissant devant une commission parlementaire.</p> <p>C. Troisième partie : Conclusion.</p>	<p>396</p>
<p>* Deuxième et troisième auditions de M. Schlicker, juge au tribunal de première instance .....</p> <p>— Le dossier du Brabant wallon.</p> <p>— Le rapport de Wiesbaden.</p> <p>— Le « pistolet à la sauce Bolognese ».</p> <p>— Le dossier Latinus.</p> <p>— Pressions ?</p> <p>— Le réquisitoire de non-lieu.</p> <p>— La qualification des faits.</p>	<p>402</p>

— Latinus als informant. — Samenwerking tussen de diverse politiediensten — de Brusselse cel. — De zaak-Mendez.		— Latinus, informateur. — Collaboration entre les différents services de police « la cellule de Bruxelles ». — L'affaire Mendez.	
* Verhoor van de heer Troch, onderzoeksrechter te Dendermonde ..... 410 — Voorstelling van de getuige. — De groep DELTA. — Samenwerking met de Rijkswacht en de andere politiediensten. — Expertises. — Samenwerking met andere arrondissementen — Optreden buiten het arrondissement — Koppeling van een aantal dossiers. — Zijn de onderzoeksrechters voldoende opgeleid voor hun taak ? — Rogatoire commissies in het buitenland.		* Audition de M. Troch, juge d'instruction à Termonde ..... 410 — Présentation du témoin. — Le groupe DELTA. — Collaboration avec la gendarmerie et avec les autres services de police. — Expertises. — Collaboration avec d'autres arrondissements — Interventions hors de l'arrondissement. — Jonction d'une série de dossiers. — La formation des juges d'instruction est-elle suffisante ? — Commissions rogatoires à l'étranger.	
* Verhoor van de heer Acke, substituut van de procureur des Konings te Dendermonde ..... 415 — Voorstelling van de getuige. — De groep Delta — Evaluatie van het « Task Force » systeem. — De bende De Staercke — Opheldering van een aantal zware misdaden. — Bindingen tussen de misdaden van de Bende van Nijvel en de bende De Staercke. — Bindingen tussen de verschillende overvallen : ballistische gegevens en voertuigen. — Samenwerking tussen de verschillende parketten. — Wordt er voldoende aandacht besteed aan misdaadanalyse ?		* Audition de M. Acke, substitut du procureur du Roi à Termonde ..... 415 — Présentation du témoin. — Groupe Delta — Evaluation du système « Task Force ». — La bande De Staercke — Elucidation de certains crimes graves. — Liens éventuels entre les crimes commis par la bande des tueurs du Brabant et ceux commis par la bande De Staercke. — Liens entre les différentes attaques : données balistiques et véhicules. — Collaboration entre les différents parquets . — Consacre-t-on suffisamment d'attention à l'analyse des crimes ?	
* Verhoor van de heer De Saeger, procureur des Konings te Dendermonde ..... 418 — Voorstelling van de getuige. — Zaken van groot banditisme waarmee het parket van Dendermonde geconfronteerd werd — Invloed van de ligging van het arrondissement op de criminaliteit. — Gebrekkige bewapening van de politiediensten. — Samenwerking tussen gerecht en politiediensten — Samenwerking met andere arrondissementen. — De voorkoming van zware misdadigheid en het beleid ter zake. — Het probleem van de bestraffing. — Taak en opleiding van de onderzoeksrechter. — Technische uitrusting van de gerechtelijke diensten.		* Audition de M. De Saeger, procureur du Roi à Termonde ..... 418 — Présentation du témoin. — Affaires de grand banditisme auxquelles le parquet de Termonde a été confronté. — Incidence de la situation de l'arrondissement sur la criminalité. — Armement inadéquat des services de police. — Collaboration entre la justice et les services de police — Collaboration avec d'autres arrondissements. — La prévention du grand banditisme et la politique suivie en la matière. — Le problème des peines. — Tâche et formation des juges d'instruction. — Equipement technique des services judiciaires.	
* Getuigenverhoor van de heer Dessart, substituut van de procureur-generaal te Bergen ..... 423 — Voorstelling van de getuige. — De uitrusting van het laboratorium voor wetenschappelijke politie. — De opdrachten van de diverse politiekorpsen. — De onderzoekscellen. — De « vergissingen » in het onderzoek. — De rol van de onderzoeksrechter. — Persoonlijke indrukken van getuige na het vonnis van het Hof van assisen. — Persoonlijke indrukken van getuige in verband met de samenstelling van het dossier . — De coördinatie van de verschillende onderzoeken.		* Audition de M. Dessart, substitut du procureur général de Mons ..... 423 — Présentation du témoin. — L'équipement des laboratoires de police scientifique. — Les missions des différents corps de police. — L'utilisation de cellules. — Les « erreurs » de l'enquête. — Le rôle du juge d'instruction. — Sentiment personnel après le jugement de la cour d'assises. — Sentiment personnel concernant la constitution du dossier. — La coordination des différentes enquêtes.	

* Verhoor van de heer Wezel, raadsheer bij het Hof van beroep te Brussel ..... 429 — Voorstelling van de getuige. — Verklaring vooraf : het onderzoeksgeheim. — Dossiers waarmee getuige in Nijvel werd belast — Ballistisch onderzoek. — Wedersamenstellingen. — Verhoren. — De onderzoekscl. — Het dossier Pinon. — Banditisme of terrorisme. — Contacten met het parket van Nijvel. * Verhoor van de heer De Prelle de la Nieppe, substituut van de procureur des Konings te Nijvel ..... 433 — Voorstelling van de getuige. — Het onderzoek. — De onderzoekscl. — Ballistische onderzoeken — Het verslag van het BKA van Wiesbaden. — Banditisme of terrorisme — Meningsverschillen tussen het parket en de onderzoeksmagistraat. * Verhoor van Mevr. Lyna, onderzoeksrechter emeritus te Brussel ..... 436 — Voorstelling van de getuige. — De dubbele moord in de Herdersliedstraat en het WNP-dossier. — De zaak Latinus. — Werd er druk uitgeoefend op de getuige ? — De onderzoeksrechters. — De CCC-zaak. * Verhoor van de heer Van Damme, onderzoeksrechter te Gent ..... 440 — Voorstelling van de getuige. — Aanwijzing van onderzoeksrechters. — Onafhankelijkheid ten opzichte van het parket — Nood aan een specifieke opleiding. — Delegatie van de effectieve leiding van het onderzoek. — Computerisering van dossiers. — Gebrekkige infrastructuur van de rechtbank. — Nood aan een nationaal wapenarchief. — Wenselijkheid van een eventuele wijziging van de wetgeving betreffende het af luisteren van telefoongesprekken. — Overbelasting van de onderzoeksrechters. — Samenwerking tussen politiediensten. * Verhoor van de heer Morrens, politierechter te Antwerpen ..... 443 — Voorstelling van de getuige. — Tekortkomingen bij de opsporing en het onderzoek van misdrijven. — Mogelijke oplossingen. * Verhoor van de heer Cumps, substituut bij het parket te Nijvel ..... 446 — Voorstelling van de getuige. — De zaak Latinus : chronologische volgorde van de feiten. — Wedersamenstellingen, deskundigenonderzoeken, zelfmoordhypothese. — Evolutie van het dossier — Bevel tot buitenvervolginstelling. — Weglating van twee processen-verbaal uit het onderzoeksdossier. — Werkwijze van het parket te Nijvel.	* Audition de M. Wezel, conseiller près la cour d'appel de Bruxelles ..... 429 — Présentation du témoin. — Déclaration préalable : le secret de l'instruction. — Dossiers dont le témoin a été chargé à Nivelles. — L'expertise balistique. — Les reconstitutions. — Les interrogatoires. — La cellule d'enquête. — Le dossier Pinon. — Banditisme ou terrorisme. — Relations avec le parquet de Nivelles. * Audition de M. De Prelle de la Nieppe, substitut du procureur du Roi à Nivelles ..... 433 — Présentation du témoin. — L'enquête. — La cellule d'enquête. — Les expertises balistiques — le rapport du BKA de Wiesbaden. — Banditisme ou terrorisme — Divergences entre le parquet et le magistrat instructeur. * Audition de Mme Lyna, juge d'instruction émérite à Bruxelles ..... 436 — Présentation du témoin. — Le double meurtre de la rue de la Pastorale et le dossier du WNP. — L'affaire Latinus. — Le témoin a-t-il été l'objet de pressions ? — Les juges d'instruction. — L'affaire des CCC. * Audition de M. Van Damme, juge d'instruction à Gand ..... 440 — Présentation du témoin. — Désignation des juges d'instruction. — Indépendance vis-à-vis du parquet. — Nécessité d'une formation spécifique. — Délégation de la conduite effective de l'instruction. — Informatisation des dossiers. — Infrastructure déficiente du tribunal. — Nécessité de constituer un fichier national des armes. — Opportunité d'une modification de la législation relative aux écoutes téléphoniques. — Surcharge de travail des juges d'instruction. — Collaboration entre les services de police. * Audition de M. Morrens, juge de police à Anvers. .... 443 — Présentation du témoin. — Manquements dans la recherche et l'instruction des délits. — Solutions possibles. * Audition de M. Cumps, substitut au parquet de Nivelles ..... 446 — Présentation du témoin. — L'affaire Latinus : chronologie des faits. — Reconstitutions, expertises — hypothèse du suicide. — Evolution du dossier — ordonnance de non-lieu. — Omission de deux procès-verbaux dans le dossier d'instruction. — Méthode de travail au parquet de Nivelles.

* Verhoor van de heer Cruysmans, onderzoeksrechter te Nijvel ..... 451 — Voorstelling van de getuige. — Aard van de behandelde dossiers. — Overbelasting van de magistraten te Nijvel. — Betrekkingen tussen het parket en de onderzoeksrechter. — Voorbeelden van de tussenkomst van de procureur des Konings in bepaalde gerechtelijke zaken. — De zaak Mendez. — Het verslag van het laboratorium van Wiesbaden. — Contacten met de procureur des Konings vóór het verhoor.	* Audition de M. Cruysmans, juge d'instruction à Nivelles ..... 451 — Présentation du témoin. — Nature des dossiers traités. — Surcharge des magistrats à Nivelles. — Relations entre le parquet et le juge d'instruction. — Illustrations de l'intervention du procureur du Roi dans certaines affaires judiciaires. — L'affaire Mendez. — Le rapport du laboratoire de Wiesbaden. — Contacts avec le procureur du Roi avant l'audition.
* Eerste en tweede verhoor van de heer Van Honste, procureur-generaal-emeritus ..... 459 — Voorstelling van de getuige. — Voorafgaande verklaring. — De mercuriale van 1972. — De Rijkswacht. — De gemeentepolitie. — De gerechtelijke politie. — Nationaal Instituut voor criminalistiek. — Organisatie van de gerechtelijke politie – Noodzaak van een meer gecentraliseerde aanpak. — De 23de brigade. — Het regelingscomité van de gerechtelijke politie. — Tuchtzaken – Paritair samengesteld regelingscomité. — Het statuut van de gerechtelijke politie. — Personeelsgebrek. — Private beveiligingsdiensten. — Evolutie van de criminaliteit – Aanpassing van de politiediensten aan deze evolutie. — Nationaal Instituut voor de criminologie. — Organisatie van de Rijkswacht. — Het onderzoek naar de Bende van Nijvel.	* Première et deuxième auditions de M. Van Honste, procureur général émérite ..... 459 — Présentation du témoin. — Déclaration préliminaire. — La mercuriale de 1972. — La gendarmerie. — La police communale. — La police judiciaire. — L'institut national de criminalistique. — Organisation de la police judiciaire – Nécessité d'une approche plus centralisée. — La 23ème brigade. — Le comité régulateur des polices judiciaires. — Affaires disciplinaires – comité paritaire de régulation. — Le statut de la police judiciaire. — Manque de personnel. — Sociétés de gardiennage privées. — Evolution de la criminalité – Adaptation des services de police à cette évolution. — Institut national de criminologie. — Organisation de la gendarmerie. — L'enquête sur les tueurs du Brabant.
* Verhoor van de heer Hennart, onderzoeksrechter 466 — Voorstelling van de getuige. — Het dossier Mendez. — Organisatie en structuur van de onderzoeksceel. — Materiële en menselijke middelen waarover getuige beschikt. — Werkmethode – Noodzaak van een passende opleiding. — Wapenexpertises. — Huiszoeking bij de Staatsveiligheid. — Onafhankelijkheid van de onderzoeksrechter — De « vertrouwelijke » brief van de heer Deprêtre, procureur des Konings te Nijvel.	* Audition de M. Hennart, juge d'instruction. .... 466 — Présentation du témoin. — Le dossier Mendez. — Organisation et structure de la cellule d'enquête. — Moyens matériels et humains mis à la disposition du témoin. — Méthode de travail – Nécessité d'une formation adéquate. — Expertises balistiques. — Perquisition à la Sûreté de l'Etat. — Indépendance du juge d'instruction. — La lettre « confidentielle » de M. Deprêtre, procureur du Roi à Nivelles.
* Getuigenverhoor van de heer Van Lierde, substituu- 474 — Voorstelling van getuige. — De zaak Mendez : gebrek aan samenwerking — Verslechtering van het klimaat tussen de rechter en het parket. — Vooruitzichten inzake het dossier Mendez. — Contacten met de heer A. Raes, administrateur, directeur-generaal van de Openbare Veiligheid. — Heeft men uit vroegere onderzoekingen lering getrokken ? — Ligt er bij de BCI een dossier Bouhouche ? — Het dossier Pinon. — De « diefstal » van de vertrouwelijke brief van de heer Deprêtre, procureur des Konings te Nijvel.	* Témoignage de M. Van Lierde, substitut du Procureur du Roi à Nivelles ..... 474 — Présentation du témoin. — L'affaire Mendez : manque de collaboration. — Dégradation du climat entre le juge et le parquet. — Perspectives concernant le dossier Mendez. — Contacts avec M. Raes, administrateur-directeur général de la Sûreté publique. — A-t-on tiré la leçon des précédents enquêtes ? — Existence d'un dossier Bouhouche à l'AIC ? — Le dossier Pinon. — Le « vol » de la lettre confidentielle de M. Deprêtre, procureur du Roi à Nivelles.

<p>* Verhoor van de heer Jaspar, advocaat-generaal-emeritus ..... 481</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — CCC en de bende van Nijvel : vergelijking tussen de twee onderzoeken. — Controle op de politiediensten. — Het dossier Latinus : <ol style="list-style-type: none"> 1. Voorgeschiedenis. 2. Moord of zelfmoord ? 3. Beïnvloeding van het onderzoek. 4. Volledigheid van het onderzoek. 5. Heropening van het dossier. — Lekken bij de rechtbank te Nijvel. 	<p>* Audition de M. Jaspar, avocat-général émérite 481</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — CCC et tueurs du Brabant : comparaison des deux enquêtes. — Contrôle des services de police. — Le dossier Latinus : <ol style="list-style-type: none"> 1. Rétroactes. 2. Meurtre ou suicide ? 3. Influence sur l'enquête. 4. Exhaustivité de l'enquête. 5. Réouverture du dossier. — Fuites au tribunal de Nivelles.
<p>* Verhoor van de heer Morlet, advocaat-generaal bij het hof van beroep te Brussel ..... 487</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — Organisatie van het parket-generaal. — Beïnvloeding van de parketten en van de onderzoeksrechters door de procureurs-generaal. — Controle en opvolging van het gerechtelijke onderzoek. — Tegensprekelijk gerechtelijk onderzoek. — « Westland New Post » dossier. — De zaak Latinus. a) Omstandigheden waarin het onderzoek is verlopen. b) Verband van de zaak Latinus met het zogenaamde dossier Pinon. c) Betrokkenheid van de genaamde Faez Al Ajjaz — Het zogenaamde dossier Pinon. 	<p>* Audition de M. Morlet, avocat général près la Cour d'appel de Bruxelles ..... 487</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Organisation du parquet général. — Influence des procureurs généraux sur les parquets et les juges d'instruction. — Contrôle et suivi de l'instruction judiciaire. — Instruction judiciaire contradictoire. — Dossier « Westland New Post ». — L'affaire Latinus. a) Conditions dans lesquelles s'est déroulée l'enquête. b) Rapport de l'affaire Latinus avec le dossier Pinon. c) Implication du dénommé Faez Al Ajjaz. — Le dossier Pinon.
<p>* Verhoor van de heer Duinslaeger, eerste substitoot van de procureur des Konings ..... 494</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — « Nationale Magistraten » — 23me brigade. — De zaken Buslick en Vernailen. — Het dossier van de Herdersliedstraat. 	<p>* Audition de M. Duinslaeger, Premier substituit du procureur du Roi ..... 494</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — « Magistrats nationaux » — La 23e brigade. — Les affaires Buslick et Vernailen. — Le dossier de la rue de la Pastorale.
<p>* Verhoor van de heer Huenens, advocaat-generaal bij het parket-generaal van Brussel ..... 499</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — De zaak Buslick. — De zaak Vernailen. 	<p>* Audition de M. Huenens, avocat général au parquet général de Bruxelles ..... 499</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — L'affaire Buslick. — L'affaire Vernailen.
<p>* Verhoor van de heer Defourny, procureur des Konings te Charleroi ..... 505</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — Het onderzoek betreffende de aanslagen van de bende van Nijvel. — Organisatie van de gerechtelijke politie — Invoering van een nationale dienst. — Een nationaal laboratorium. — Deskundigenonderzoek. — Vlakke loopbaan voor magistraten. — Suggesties. 	<p>* Audition de M. Defourny, procureur du Roi à Charleroi ..... 505</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — L'enquête sur les tueries du Brabant wallon. — Organisation de la police judiciaire — Instauration d'un service national. — Un laboratoire national. — Les expertises. — La carrière plane pour les magistrats. — Suggestions.
<p>* Getuigenverhoor van de heer Godbille, substitoot bij het parket te Brussel ..... 511</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — De financiële afdeling van het parket te Brussel : personeelstekort. — Noodzaak om de informatie en de bevoegdheden minder strak af te bakenen. — Belang van het financieel onderzoek in grote criminele zaken. — Vastgesteld verband tussen verschillende financiële dossiers en strafdossiers. — Infiltratie van officiële diensten ? — Manipulatie van de informatie. 	<p>* Témoignage de M. Godbille, substituit au parquet de Bruxelles ..... 511</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — La section financière du parquet de Bruxelles : manque d'effectifs. — Nécessité d'un décloisonnement de l'information et des compétences. — Rôle important de la recherche financière dans les grandes affaires criminelles. — Connexions établies entre différents dossiers financiers et criminels. — Infiltration de services officiels ? — Manipulation de l'information.
<p>* Verhoor van de heer Chatel, Eerste Voorzitter van het Hof van Cassatie ..... 516</p> <ul style="list-style-type: none"> — Voorstelling van de getuige. — College van de Eerste Voorzitters. 	<p>* Audition de M. Chatel, Premier président de la Cour de cassation ..... 516</p> <ul style="list-style-type: none"> — Présentation du témoin. — Collège des Premiers présidents.

— Strafonderzoek. — Oplossingen. — Gerechtig falen. — Onderzoeksrechters. — Bestuur voor Criminele Informatie.	— Instruction. — Solutions. — Echechs de la justice. — Les juges d'instruction. — L'Administration de l'information criminelle
* Verhoor van de heer Giet, Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Luik ..... 522 — Voorstelling van de getuige. — De onderzoeken. — Het statuut van de onderzoeksrechter. — Preventie. — Grensoverschrijdende samenwerking. — Gerechtelijke expertises. — Documentatie. — Taak van een korpsverste. — Het voorbeeld Tilff.	* Audition de M. Giet, procureur général près la Cour d'appel de Liège ..... 522 — Présentation du témoin. — Les enquêtes. — Le statut du juge d'instruction. — La prévention. — Collaboration transfrontalière. — Les expertises juridiques. — Documentation. — Rôle d'un chef de corps. — L'exemple de Tilff.
* Verhoor van de heer Demanet, Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Bergen ..... 527 — Voorstelling van de getuige. — « Task Force » of onderzoekscel. — Signalementen. — Grensoverschrijdende criminaliteit. — De onderzoeksrechter. — Controle. — Personeelstekort. — De Bende van Nijvel. — De « Rûger » van de heer Cocu. — Mogelijke besluiten. — Manipulatie.	* Audition de M. Demanet, procureur général près la Cour d'appel de Mons ..... 527 — Présentation du témoin. — « Task force » ou cellule d'enquête. — Les portrait-robots. — Criminalité transfrontalière. — Le juge d'instruction. — Contrôle. — Manque d'effectifs. — L'affaire des tueurs du Brabant wallon. — Le Rûger de M. Cocu. — Conclusions possibles. — Manipulations.
* Verhoor van de heer Van Camp, Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Antwerpen ..... 536 — Voorstelling van de getuige. — De maatregelen die in het ambtsgebied Antwerpen — Limburg getroffen werden ingevolge de feiten van zwaar banditisme en terrorisme. — Evaluatie van deze maatregelen en voorstellen ter zake : A. Organisatie van de parketten. B. Verbetering van het strafrechtelijk onderzoek. C. Werking van de politiediensten en algemene coördinatie van het onderzoek.	* Audition de M. Van Camp, procureur général près la Cour d'appel d'Anvers ..... 536 — Présentation du témoin. — Mesures qui ont été prises dans le ressort d'Anvers — Limbourg à la suite des actes de grand banditisme et de terrorisme. — Evaluation de ces mesures et propositions en ce qui concerne : A. L'organisation des parquets. B. L'amélioration de l'instruction. C. Le fonctionnement des services de police et la coordination générale de l'enquête.
* Verhoor van de heer Van Oudenhove, Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Brussel ..... 545 — Voorstelling van de getuige. — Structuur van het parket te Brussel. — Aanpassing aan de nieuwe vormen van criminaliteit. — Mededeling van gerechtelijke dossiers aan de onderzoekscommissie. — Werkvergaderingen met de Minister van Justitie. — De coördinatie van de politiediensten. — De controle op de politiediensten. — De infiltratietechnieken. — De internationale samenwerking. — De antiterroristische — gemengde groep (AGG) — Preventie en gerechtelijke politie. — De rol van de nationale magistraat. — De 23ste brigade. — De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht — De taak van de onderzoeksrechter — Rol van de Procureur des Konings. — Rol van de procureur-generaal. — Algemeen gebrek aan discretie.	* Audition de M. Van Oudenhove, procureur général près la Cour d'appel de Bruxelles ..... 545 — Présentation du témoin. — Structure des parquets de Bruxelles. — Adaptations aux nouvelles formes de criminalité. — Communication de dossiers judiciaires à la Commission d'enquête. — Réunions de travail avec le Ministre de la Justice. — La coordination des services de police. — Le contrôle des services de police. — Les techniques d'infiltration. — La collaboration internationale. — Le groupe interforces antiterroriste (GIA) — Prévention et police judiciaire. — Le rôle du magistrat national — La 23ème brigade. — L'indépendance du pouvoir judiciaire — La mission du juge d'instruction. — Rôle du procureur du Roi. — Rôle du procureur général. — Manque général de discrétion.
* Verhoor van de heer Bauwens, wvd Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Gent ..... 554 — Voorstelling van de getuige. — Evolutie van de opdrachten. — Coördinatiemaatregelen.	* Audition de M. Bauwens, procureur général f.f. près la Cour d'appel de Gand ..... 554 — Présentation du témoin. — L'évolution des tâches. — Les mesures de coordination.

- Gemeenschappelijke omzendbrieven.
- Contacten tussen de verschillende niveaus en diensten.
- Magistraat met nationale bevoegdheden.
- Noodzakelijke planning van de vervolging.
- Informatisering van de parketten.
- De onderzoeksrechter.
- Deskundigen (Centraal laboratorium en school voor criminologie).
- Centraal Bureau voor Opsporingen.
- Het transmissieprobleem.
- Richtlijnen in verband met infiltratie en pseudo-koop.
- Achterstand bij de hoven en rechtbanken.

X. Gewezen Minister

- * Verhoor van de heer Vanden Boeynants, Minister van Staat 560
  - Staatsgreep.
  - NEM-Clubs.
  - Controle op de rijkswacht.
  - De « Cercle des Nations ».
  - Major Bougerol, PIO en PDG.
  - CEPIC.
  - « Groep G ».
  - Onderofficier Louis.
  - Robert Beijer.
  - Christian Amory.
  - Léon Finné.
  - Latinus.
  - De heer Delamende.
  - SDRA.
  - Lastercampagne.
  - De zaak François.
  - De Staatsveiligheid.
  - Drugs in diepgevroren vlees.
  - Militaire bestellingen bij de heer Boas.
  - Boedapest.
  - Benoeming van de heer Jean Deprêtre tot Procureur des Konings.
  - Bende van Nijvel.

XI. Ministers.

- * Verhoor van de heer Coeme, Minister van Landsverdediging 572
  - a) Inleidende uiteenzetting van de Minister.
    - I. Inleiding en overzicht van de genomen maatregelen.
      - Audit van de politiediensten.
      - Getalsterkte bij de Rijkswacht.
      - Algemene organisatie en bestuur van de Rijkswacht.
      - Commando- en coördinatieëenheid.
      - Schengen-akkoord.
      - Maatregelen getroffen in 1986, 1988 en 1989.
    - II. Werking van de algemene inspectie van de rijkswacht.
    - III. Algemene dienst inlichtingen en veiligheid.
  - b) Gedachtenwisseling :
    - Opportuniteit van een politiedienst ressorterende onder het Ministerie van Landsverdediging – Militair karakter van de rijkswacht.
    - Controle van de Minister.
    - Coördinatie van het beleid van de drie toezicht houdende ministers.

- Les circulaires communes.
- Les contacts entre les différents niveaux et services .
- Le magistrat à vocation nationale.
- La nécessaire planification des poursuites.
- L'informatisation des parquets.
- Le juge d'instruction.
- Les experts (Laboratoire central et Ecole de criminologie).
- Le Bureau central des recherches.
- Le problème des transmissions.
- Directives en matière d'infiltration et de pseudo-achats.
- L'arriéré judiciaire.

X. Ancien Ministre.

- * Audition de M. Vanden Boeynants, Ministre d'Etat 560
  - Coup d'Etat.
  - NEM-Clubs.
  - Contrôle de la gendarmerie.
  - Le Cercle des Nations.
  - Le major Bougerol, le PIO et PDG.
  - Le CEPIC.
  - Le « Groupe G ».
  - L'adjudant Louis.
  - Robert Beijer.
  - Christian Amory.
  - Léon Finné.
  - Latinus.
  - M. Delamende.
  - Le SDRA.
  - Campagne de diffamation.
  - L'affaire François.
  - La Sûreté de l'Etat.
  - Drogue dans la viande congelée.
  - Commandes militaires à M. Boas.
  - Budapest.
  - Nomination de M. Jean Deprêtre à la fonction de procureur du Roi.
  - Tueurs du Brabant wallon.

XI. Ministres.

- * Audition de M. Coeme, Ministre de la Défense nationale 572
  - a) Exposé introductif du Ministre.
    - I. Introduction et aperçu des mesures prises.
      - Audit des services de police.
      - Effectifs de la gendarmerie.
      - Organisation et administration générale de la gendarmerie.
      - Unité de commandement et coordination.
      - Accord de Schengen.
      - Mesures prises en 1986, 1988 et 1989.
    - II. Fonctionnement de l'inspection générale de la gendarmerie.
    - III. Service général du renseignement et de la sécurité.
  - b) Echange de vues :
    - Opportuniteit d'un service de police relevant du ministère de la Défense nationale – Caractère militaire de la gendarmerie.
    - Contrôle du Ministre.
    - Coordination de la politique des trois ministres de tutelle.

— Verenigbaarheid van de opdrachten inzake gerechtelijke politie van de rijkswacht met de interne hiërarchische organisatiestructuur.

* Verhoor van de heer L. Tobback, Minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen ...

582

a) Inleidende uiteenzetting van de Minister.

Maatregelen ter verbetering van de werking van het politiebestedel op het vlak van de bestuurlijke politie.

I. Uitoefening van de bestuurlijke en gerechtelijke politie.

A. Bevoegdheid van de Minister van Binnenlandse Zaken.

B. Onderscheid bestuurlijke en gerechtelijke politie.

1. Algemeen.
2. Begrip openbare orde.
3. Bestuurlijke politie.
4. Gerechtelijke politie.
5. Raakvlakken.
6. Besluit.

C. Coördinatie op het vlak van de bestuurlijke politie.

1. Op het vlak van politiefunctie.
2. Op het vlak van politiediensten.

II. Reeds getroffen coördinatiemaatregelen.

1. Algemene politiecoördinatie inzake ordehandhaving.
2. Coördinatie van de dringende politie-interventie.
3. Afschaffing van het coördinatiecollege van de politiediensten.
4. Samenwerking van de gemeentelijke politiekorpsen.
5. Voetbalgeweld.

III. Overwogen maatregelen.

1. Algemene coördinatie tussen gemeentepolitie en rijkswacht inzake administratieve politie
2. Controle op de politie- en inlichtingendiensten.
3. Uitwerking van een voorontwerp van wet op de politiefunctie.

b) Gedachtenwisseling :

— Commentaar van de Minister van Binnenlandse Zaken.

— Beschouwingen van de leden :

1. Onderscheid tussen bestuurlijke en gerechtelijke politie.
2. Geheimhouding van het gerechtelijk onderzoek — Controlerecht van het Parlement.
3. Coördinatie van de politiediensten.
4. Evenwicht tussen politie en rijkswacht. Heroriëntatie van de ingezette middelen.
5. Verhouding tussen de staande en de zittende magistratuur. Controle op de staande magistratuur indien zij deel uitmaakt van de uitvoerende macht. Noodzaak om de functie van de onderzoeksrechter te heroriënteren in de zin van de bescherming van de verdachte.

— Compatibilité des missions de police judiciaire de la gendarmerie avec la structure hiérarchique interne.

* Audition de M. L. Tobback, Ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des services publics et des Institutions scientifiques et culturelles nationales .....

582

a) Exposé introductif du Ministre.

Mesures d'amélioration du fonctionnement du système policier en matière de police administrative.

I. Exercice de la police administrative.

A. Compétence du Ministre de l'Intérieur.

B. Distinction entre police administrative et police judiciaire.

1. Généralités.
2. La notion de maintien de l'ordre.
3. Police administrative.
4. Police judiciaire.
5. Points communs.
6. Conclusion.

C. Coordination de la police administrative.

1. Au niveau de la fonction de police.
2. Au niveau des services de police.

II. Mesures de coordination prises.

1. Coordination générale en matière de maintien de l'ordre.
2. Coordination de l'intervention policière urgente.
3. Suppression du collège de coordination des services de police.
4. Collaboration entre les corps de police communale.
5. Violence en matière de football.

III. Mesures envisagées.

1. Coordination générale entre la gendarmerie et la police communale en matière de police administrative.
2. Contrôle des services de police et de renseignements.
3. Elaboration d'un avant-projet de loi sur la fonction de police.

b) Echange de vues :

— Commentaire du Ministre de l'Intérieur.

— Considérations des membres :

1. Différence entre la police administrative et la police judiciaire.
2. Secret de l'instruction judiciaire — Droit de contrôle du Parlement.
3. Coordination des services de police.
4. Equilibre entre police et gendarmerie. Réorientation des moyens mis en œuvre.
5. Relation entre la magistrature assise et la magistrature debout. Contrôle de la magistrature debout au cas où elle ferait partie du pouvoir exécutif. Nécessité de réorienter la fonction de juge d'instruction dans le sens de la protection du suspect.

* Verhoor van de heer M. Wathelet, Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Middenstand .....

599

Uiteenzetting van de Minister.

Voorafgaande verklaring.

- I. Crimineel beleid : Hoe wordt het bepaald en hoe wordt het gevoerd in het door de wetgever vastgelegde kader :
  - A. Crimineel beleid : veelvormig begrip.
  - B. De rol van de Minister van Justitie en van het Openbaar Ministerie.
- II. Crimineel beleid en onderzoeksrechters.
- II. Crimineel beleid en wetteksten.
- IV. Crimineel beleid : mogelijk nieuw instrument of hervorming van de bestaande instrumenten.
  - A. Algemene opsporingsdirectie ?
  - B. Veralgemening van het driehoeksoverleg op lokaal en nationaal niveau.
  - C. Invoering van een nationale magistraat.
  - D. Informatieverstrekking aan de bevolking door de parketten.
  - E. Duur van de opsporings- en gerechtelijke onderzoeken.
  - F. Centralisatie van de documentatie.
  - G. Toezicht op de politie- en inlichtingendiensten.
  - H. Politiepraktijken.
  - I. Internationale politiesamenwerking .....
- V. Crimineel beleid en modernisering van de gerechtelijke diensten :
  - A. De kleine informatisering.
  - B. Informatiseringsprojecten.
  - C. De nieuwe middelen waarover de politiediensten kunnen beschikken.

* Audition de M. Wathelet, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice et des Classes moyennes

599

Exposé du Ministre.

Déclarations préliminaire.

- I. Politique criminelle : Comment la définir et la mener dans le cadre fixé par le législateur :
  - A. Politique criminelle : concept multiforme.
  - B. Rôles du Ministre de la Justice et du ministère public.
- II. Politique criminelle et juges d'instruction.
- II. Politique criminelle et textes de loi.
- IV. Politique criminelle : Instrument nouveau possible ou réforme d'instruments existants.
  - A. Direction générale de la recherche ?
  - B. Généralisation de la concertation triangulaire au niveau local et national.
  - C. Institution d'un magistrat national.
  - D. Information de la population par les parquets
  - E. Délais d'information et d'instruction.
  - F. Centralisation de la documentation.
  - G. Contrôle des services de police et de renseignement.
  - H. Pratiques policières.
  - I. Coopération policière internationale.
- V. Politique criminelle et modernisation des services judiciaires :
  - A. La petite informatisation.
  - B. Projets d'informatisation.
  - C. Les moyens nouveaux mis à la disposition des services de police.

VIERDE DEEL GETUIGENVERHOREN

I. — DESKUNDIGEN EN BEVOORRECHTE GETUIGEN

De commissie wenst er de aandacht op te vestigen dat de hierna volgende getuigenverhoren (die plaatsvonden in openbare vergadering) werden samengevat.

Toch werd er naar gestreefd om de getuigenissen zo getrouw mogelijk weer te geven.

Daarenboven werden de vragen en antwoorden ten behoeve van de leesbaarheid gegroepeerd.

VERHOOR VAN DE HEER KELLENS,
professor aan de « Université de l'Etat à Liège »

Voorstelling van de getuige

De heer Kellens is hoogleraar criminologie aan de Universiteit te Luik. Hij is gespecialiseerd in strafrecht en oefende gedurende een tiental jaren het beroep uit van advocaat. Maar hij beschouwt zichzelf in de eerste plaats als een criminoloog.

Hij publiceerde enkele werken en verrichtte onderzoek over onveiligheid en misdadigheid in de zakenwereld. Hij verheugt zich in deze commissie te worden gehoord, maar betreurt dat niet meer contacten gelegd worden tussen de universitaire en wetenschappelijke kringen enerzijds en het Parlement en het Ministerie van Justitie anderzijds (bijvoorbeeld voor de herziening van het Strafwetboek).

Middelen om het terrorisme en het groot banditisme te bestrijden

Op de vraag welke middelen moeten worden ingezet om het terrorisme en het groot banditisme te bestrijden, merkt spreker eerst op dat het gevoel van onveiligheid, dat thans in België heerst, voornamelijk het gevolg is van de toeneming van de kleine delinquentie.

Met betrekking tot de grote delinquentie is de Staat blijkbaar niet bij machte met inzet van gewone middelen, de strijd aan te binden tegen verschijnselen als terrorisme en groot banditisme. In gerechtelijke kringen en vooral bij het voeren van een strafprocedure schijnt men dan ook geneigd te zijn zich tot het uiterste randje van de democratische spelregels te wagen: inbreuken op de gerechtelijke waarborgen, voorlopige hechtenis die twee jaar kan duren, afluisteren van telefoongesprekken... Al die maatregelen zijn in bepaalde landen reeds genomen. Spreker sluit dergelijke maatregelen niet uit, maar meent dat ze moeten worden genomen in alle duidelijke

QUATRIEME PARTIE AUDITIONS DE TEMOINS

I. — EXPERTS ET TEMOINS PRIVILEGES

La Commission attire l'attention sur le fait que les auditions de témoins qui figurent ci-après (et qui ont eu lieu en réunion publique) ont été résumées.

Les témoignages ont néanmoins été restitués le plus fidèlement possible.

En outre, les questions et réponses ont été groupées de manière à permettre une lecture plus aisée.

AUDITION DE M. KELLENS,
professeur à l'Université de l'Etat à Liège

Présentation du témoin

M. Kellens est professeur de criminologie à l'Université de Liège. Il est pénaliste et a été avocat pendant une dizaine d'années, mais se considère avant tout comme un criminologue.

Il a également publié des études et fait des recherches sur les thèmes de l'insécurité et de la délinquance dans le milieu des affaires. S'il se réjouit de sa présence à cette commission, il regrette cependant que des contacts plus fréquents ne soient pas pris entre les milieux universitaires et scientifiques d'une part, le Parlement et le Ministère de la Justice d'autre part (notamment dans des cas comme la révision du Code pénal).

Les moyens à mettre en œuvre pour lutter contre le terrorisme et le grand banditisme

Interrogé quant aux moyens à utiliser afin de combattre le terrorisme et le grand banditisme, l'orateur remarque tout d'abord que le sentiment d'insécurité que ressentent actuellement les Belges résulte surtout d'un accroissement de la petite délinquance.

En ce qui concerne la grande délinquance, l'Etat semble impuissant à lutter, avec des moyens habituels, contre les phénomènes de terrorisme et de grand banditisme. Dès lors, les milieux judiciaires et pénaux sont tentés d'être « à la limite de la démocratie »: atteinte aux garanties judiciaires, détention préventive pouvant aller jusqu'à deux ans, écoutes téléphoniques... Ces diverses mesures ont déjà été prises dans certains pays. N'excluant pas l'emploi de telles mesures, l'orateur estime cependant que celles-ci doivent être prises en toute clarté et s'appuyer sur des textes légaux. D'ailleurs, des moyens exceptionnellement sévères ne constituent

lijkheid en op grond van de wet. Uitzonderlijk strenge maatregelen zijn trouwens nog geen wondermiddelen. Wanneer men overdreven maatregelen neemt, bestaat het gevaar dat men het gestelde doel voorbij schiet. Zo heeft de radicale verzwarening van de straffen in Frankrijk geleid tot de verlamming van het gerechtelijk apparaat en tot een overbevolking van de gevangenissen.

Een wijziging van de strafprocedure is hoe dan ook noodzakelijk. De wetgever moet optreden om machtsmisbruik van de diverse politiediensten te voorkomen.

Tevens moet een beter aangepaste structuur worden opgezet om te voldoen aan wat vereist is voor de bestrijding van het groot banditisme: te veel overheidsinstellingen en politiediensten hebben gelijkaardige bevoegdheden wat betreft taken van gerechtelijke politie. De gerechtelijke politie zou een keurkorps moeten zijn dat binnen een eenheidsstructuur opereert. Toch is getuige voorstander van het voortbestaan van verschillende politiediensten.

Terrorisme of groot banditisme?

In antwoord op de vraag of de bloedige gebeurtenissen die ons land heeft gekend, tot het terrorisme of het groot banditisme moeten worden gerekend, antwoordt getuige dat de definitie van het terrorisme uiterst vaag is en verschillend van auteur tot auteur. Volgens een eerste opvatting zijn de door de bedoelde delinquenten in België aangewende middelen eerder eenvoudig of zelfs simplistisch, en neigen zij naar een irrationele brutaliteit. Dat verschijnsel is niet nieuw en ligt in de lijn van de ontwikkeling van het banditisme naar een grotere gewelddadigheid. Volgens getuige is het mogelijk dat die delinquenten door hun eigen geweld worden meegesleurd en aldus gewone « desperados » geworden zijn die eenvoudige en dwaze maar tijdelijk doeltreffende methodes gebruiken; de brutaliteit van hun optreden verlamt het klassieke politieoptreden. Volgens een andere thesis, die steunt op de magere buit en op de klaarblijkelijke bedoeling een sfeer van terreur te scheppen, zouden de bandieten terroristen zijn. Maar het feit dat die delinquenten haast militaire methodes aanwenden kan voornoemde thesis niet staven aangezien alle delinquenten thans fysisch goed getraind zijn, over gesofistikeerde wapens beschikken en haast militaire methodes aanwenden. Getuige sluit niet uit dat het zou gaan om drugverslaafden die zouden worden gemanipuleerd. De drie voornoemde stellingen hebben hun voorstanders.

Nut van wetenschappelijk onderzoek ter zake

Volgens professor Kellens mag het nut van het wetenschappelijk onderzoek ter zake niet worden overschat, hoewel het een uiterst belangrijke informatiebron blijft. Hij stelt voor vaste commissies in te stellen die gedetailleerde lange termijnrapporten

pas une panacée. En prenant des mesures excessives, on risque de ne pas atteindre l'objectif poursuivi. En France, par exemple, l'aggravation radicale des peines pénales a eu comme conséquence de paralyser l'appareil judiciaire et d'aboutir à une surpopulation des prisons.

De toute façon, une adaptation de la procédure pénale s'impose. Le législateur doit intervenir pour éviter les abus de pouvoirs de la part des différents services de police.

Il importe également d'élaborer une structure plus adaptée afin de mieux répondre aux besoins de la lutte contre le grand banditisme: trop de pouvoirs, de services de police ont des compétences similaires en matière de police judiciaire. La police judiciaire devrait être un corps d'élite à unifier. Toutefois, le témoin souhaite qu'il subsiste différentes polices.

Terrorisme ou grand banditisme?

Interrogé sur le point de savoir si les événements ayant ensanglanté notre pays relèvent du terrorisme ou du grand banditisme, l'orateur répond que la définition du terme terrorisme est très vague et diffère d'un auteur à l'autre. Selon une première thèse les moyens utilisés en Belgique par les délinquants en question sont simples, voire simplistes et tendent à une brutalité gratuite. Ce phénomène n'est pas nouveau et se situe dans le contexte d'une évolution du banditisme vers une plus grande violence. D'après l'orateur, il se pourrait donc que ces criminels, pris dans l'engrenage de la violence, soient en fait de simples « desperados » employant des méthodes simples et stupides mais momentanément efficaces, la brutalité grossière de leurs opérations paralysant le travail policier classique. Selon une autre thèse qui se réfère au maigre butin et à l'intention évidente de créer un sentiment de terreur, ces bandits seraient des terroristes. Mais le fait que ces criminels utilisent des méthodes quasi militaires n'est pas de nature à étayer cette thèse, puisque tous les criminels sont actuellement physiquement bien entraînés, disposent d'armes sophistiquées et utilisent des méthodes quasi militaires. L'orateur n'exclut pas l'hypothèse de drogués qui pourraient être télégués. Ces trois thèses ont leurs partisans.

Utilité de la recherche scientifique dans ce domaine

Bien qu'elle constitue une source d'informations extrêmement importante, l'utilité de la recherche scientifique ne doit pas, selon le professeur Kellens, être surestimée. L'orateur propose d'instituer des commissions permanentes établissant à longue

opmaken en geregeld een beroep doen op wetenschappers. Wil onderzoek echt doelmatig zijn, dan moet het doorlopend gebeuren.

Redenen voor het uitblijven van resultaten bij de bestrijding van het groot banditisme

Dat het gerechtelijk onderzoek zonder resultaten blijft, schrijft professor Kellens aan tal van factoren toe, waarvan de voornaamste de slechte coördinatie tussen de verschillende politiediensten is. Ook lijdt het geen twijfel dat onregelmatigheden zijn begaan. Bovendien zou de gerechtelijke politie beter uitgerust en beter getraind moeten zijn en over meer financiële middelen moeten beschikken. Het is niet normaal dat men deskundigenonderzoek in het buitenland moet laten verrichten. De gerechtelijke politie moet opnieuw een keurkorps worden : daartoe zullen strengere wervings- en opleidingsmaatstaven moeten worden aangelegd. In verband met de aanhouding van bepaalde ambtenaren, mag uit de aanwezigheid van een beperkt aantal zwarte schapen in een groep die dagelijks in contact komt met de criminaliteit, volgens de professor er niet toe leiden dat de hele groep over dezelfde kam wordt geschoren. Binnen de structuur van de verschillende diensten moet het beginsel van de scheiding der machten in acht worden genomen; daartoe zou het werk van elke dienst door een centrale dienst moeten worden gecoördineerd. Er moet een aantal controle-instrumenten worden ingebouwd; voorkomen moet worden dat sommigen zich als een « kleine baron op zijn leengoed » gaan gedragen, zoals vandaag nog al te vaak het geval is.

Welke is de echte macht van de magistrat over het onderzoek ? Welke is de echte controle die wordt uitgeoefend over het geheel van de personen die met de onderzoeken zijn belast ?

Ook begrijpt getuige niet hoe bepaalde vergetelheden in de loop van het onderzoek konden voorkomen.

échéance des rapports détaillés et faisant régulièrement appel à des scientifiques. La recherche doit en effet se faire de façon continue pour être réellement efficace.

Les motifs de l'absence de résultats dans la lutte contre le grand banditisme

M. Kellens attribue le manque de résultats de l'enquête judiciaire à de nombreux facteurs dont le principal est la mauvaise coordination entre les différents services de police. Des irrégularités se sont également indubitablement commises. En outre, la police judiciaire devrait être mieux équipée, mieux entraînée, et disposer de plus de moyens financiers. Il n'est pas normal que des expertises doivent être effectuées à l'étranger. La police judiciaire doit redevenir une force d'élite : à cet effet, des critères de recrutement et de formation plus sévères devront être employés. En ce qui concerne l'arrestation de certains fonctionnaires, le professeur estime que la présence d'un nombre limité de brebis galeuses dans un groupe qui est quotidiennement en contact avec la criminalité ne doit pas rejaillir sur tout le groupe. Au point de vue structurel, le principe de la séparation des pouvoirs doit être respecté; à cet effet, chaque service devrait faire son travail sous la coordination d'un service central. Des systèmes de contrôle sont nécessaires; il faut veiller à ce que personne ne devienne un « petit baron dans son fief », comme c'est trop souvent le cas actuellement.

Quelle est l'autorité réelle du magistrat sur l'enquête ? Quel est le contrôle réel exercé sur l'ensemble du personnel menant les enquêtes ?

En outre, le témoin ne comprend pas certains oublis qui ont été constatés lors de l'enquête judiciaire.

VERHOOR VAN DE HEER L. VAN OTRIVE,
professor aan de KUL

Voorstelling van de getuige

Getuige is jurist en socioloog en heeft als gewoon hoogleraar aan de KUL leeropdrachten met betrekking tot de criminologische sociologie en de politionele en de gerechtelijke organisatie. Hij is vooral begaan met het reële functioneren van het strafrechtelijk apparaat en van de strafrechtsbedeling.

Inleiding

Spreker constateert dat vrijwel geen wetenschappelijk onderzoek is gewijd aan de manier waarop het gerechtelijk onderzoek in België werkt en is georganiseerd. Hij betreurt dat er een kloof is tussen theorie en praktijk van het gerechtelijk onderzoek. Hij wil, als socioloog, de coördinatie analyseren tussen de verschillende politiediensten, alsmede de soms moeilijke betrekkingen tussen politie, parket en onderzoeksrechtters. In zijn uiteenzetting wil hij vooral een aantal « pijnpunten » in het gerechtelijk onderzoek belichten.

Werkwijze

Spreker betreurt dat de commissie voor haar opdracht niet meer dan zes maanden heeft gekregen en dat niet gekozen werd voor de werkwijze die bijvoorbeeld in Canada wordt gevolgd en die gebaseerd is op de analyse van een concreet geval. Zo zou de commissie de zaak van de « Borinagevleugel » kunnen onderzoeken, die het voordeel heeft dat ze de werking van het gerecht niet langer kan doorkruisen aangezien het dossier is afgesloten.

In Canada werkt een commissie in vier fasen: eerst reconstrueert zij het onderzoek via een studie op stukken, aan de hand van een volledig dossier. In een tweede fase hoort zij getuigen (beginnend onderaan in de diensten en nadien opklimmend in de hiërarchie). Vervolgens ontleedt zij vergissingen en onregelmatigheden in het functioneren van het apparaat en in een vierde fase poogt zij via wetswijzigingen alle onvolkomenheden uit het systeem te weren.

Juridisch probleem: het geheim van het gerechtelijk onderzoek

Bij de ondervraging van personen die deel uitmaken van het justitieel apparaat zal steeds het probleem rijzen van het respect voor het geheim van het onderzoek.

Professor Van Otrive meent dat aan bijvoorbeeld leden van de politiediensten vragen kunnen worden gesteld over hun werkwijze in het algemeen, zonder concrete gevallen te moeten behandelen.

AUDITION DE M. L. VAN OTRIVE,
professeur à la KUL

Présentation du témoin

Le témoin, qui est juriste et sociologue, donne à la KUL, en qualité de professeur ordinaire, un cours de sociologie de la criminalité et un cours consacré à l'organisation de la police et du pouvoir judiciaire. Il s'intéresse surtout au fonctionnement effectif de l'appareil répressif et à l'application concrète du droit pénal.

Introduction

L'orateur constate qu'il y a eu très peu de recherche scientifique concernant le fonctionnement et l'organisation de l'enquête judiciaire en Belgique. Il regrette l'écart entre la théorie et la pratique en matière d'enquête judiciaire. En tant que sociologue, il se propose d'analyser la coordination entre les différents services de police ainsi que les relations parfois difficiles entre la police, le parquet et le juge d'instruction. Son exposé sera surtout concentré sur quelques points névralgiques (« pijnpunten ») de l'instruction judiciaire.

Méthode de travail

L'orateur regrette que cette commission n'ait reçu qu'un mandat de six mois et que l'on n'ait pas choisi la méthode de travail en vigueur, par exemple, au Canada et qui est basée sur l'analyse d'un cas concret. La commission belge pourrait ainsi examiner l'affaire des « Borains », qui présente l'avantage de ne pas causer d'interférences avec l'appareil judiciaire puisque ce dossier est clôturé.

Quatre étapes jalonnent la route d'une commission au Canada: la première est constituée par l'étude sur pièces, à partir de l'examen complet d'un dossier. Au deuxième stade, on procède à des auditions de témoins (en commençant par le bas de l'échelle pour remonter vers les grades hiérarchiques supérieurs). On analyse ensuite les fautes ou irrégularités commises et, dans un quatrième stade, on essaie de modifier, au niveau des lois, toutes les imperfections du système.

Problème juridique: le secret de l'instruction judiciaire

L'audition de personnes qui font partie de l'appareil judiciaire posera toujours le problème du respect du secret de l'instruction.

Le professeur Van Otrive estime que l'on peut, par exemple, interroger des membres des services de police sur leur méthode de travail en général sans devoir pour autant aborder des cas concrets.

Zo kan bijvoorbeeld worden gevraagd welke hun werkgewoonten zijn, welke soort coördinatie er bestaat, welke soorten documenten of interne nota's ze opmaken enzovoort.

Omschrijving van het begrip terrorisme

Doordat het begrip terrorisme juridisch niet duidelijk is omschreven, kunnen de verschillende politiediensten hun prerogatieven aanzienlijk uitbreiden. Zo schakelen politiediensten die aanvankelijk belast waren met de bestrijding van terrorisme, zoals de BOB en de « POSA »-eenheden (preventie-observatie-schaduw-arrestatie), geleidelijk over op het in de gaten houden van studentenvergaderingen of stakersbetogingen.

Er moet een wetgeving komen die de mogelijkheid biedt bepaalde juridische definities met inachtneming van de nieuwe omstandigheden te herzien.

Het vraagstuk van de omschrijving van het terrorisme is evenwel niet alleen van juridische doch ook van politieke aard aangezien het afhangt van de wil van de wetgever.

Overdracht aan de uitvoerende macht van de bevoegdheid van het Parlement om de rijkswacht te controleren

In de structuur zelf van het rijkswachtkorps zitten heel wat ongerijmdheden. Zo is het niet normaal dat de BOB in 1945 bij gewoon koninklijk besluit werd gecreëerd en dat de POSA-eenheden zonder raadpleging van het Parlement werden opgericht. Volgens spreker bewijzen die voorbeelden dat het op dat gebied aan politieke wil mangelt. Via de wet van 2 december 1951 op de rijkswacht, die eigenlijk een kaderwet is, heeft het Parlement zijn bevoegdheden aan de uitvoerende macht overgedragen. De rijkswacht heeft aldus een veel te grote autonomie verkregen en zij is een autonoom, afgegrensd en vrijwel zelfstandig korps geworden. De korpsoverste van de rijkswacht organiseert de dienst naar eigen goeddunken tot en met de aanwerving van de rijkswachters. De Minister zelf heeft geen vat meer op de rijkswacht. Per slot van rekening controleert de rijkswacht zichzelf en het Parlement stelt nooit fundamentele vragen, zelfs niet wanneer over de begroting wordt gestemd. Volgens getuige rijzen bijvoorbeeld de volgende vragen: « Welke reorganisaties hebben het afgelopen jaar bij de rijkswacht plaatsgevonden, hoe is de operationele structuur georganiseerd en wat zijn de reorganisatieplannen? ».

De commissie mag zich niet beperken tot het onderzoek van een concreet dossier, zij moet het systeem uit een structureel oogpunt bekijken. De vraag luidt: « Hoe werken jullie? » en niet « Wie heeft de wet overtreden? ».

C'est ainsi que l'on peut notamment leur demander comment ils procèdent habituellement, quel type de coordination existe, quels types de documents ou de notes internes ils rédigent, etc.

Définition de la notion de terrorisme

Le fait que la notion de terrorisme n'est pas clairement définie sur le plan juridique permet aux différents services de police d'étendre considérablement leurs prérogatives. Ainsi des services policiers ayant la lutte contre le terrorisme comme objectif en viennent, comme la BSR et les unités « POSA » (« prévention-observation-schaduw-arrestatie ») à surveiller des réunions d'étudiants ou des manifestations de grévistes.

Il faut prévoir une législation qui permet de revoir certaines définitions juridiques en fonction de circonstances nouvelles.

Mais le problème de la définition du terrorisme n'est pas seulement juridique, mais également politique puisqu'il dépend de la volonté du législateur.

Délégation du pouvoir de contrôle parlementaire sur la gendarmerie à l'exécutif

La structure même du corps de la gendarmerie présente beaucoup d'anomalies. Ainsi, il n'est pas normal que la BSR ait été créée en 1945 par simple arrêté royal, ni que les unités POSA aient été mises sur pied sans la consultation du Parlement. Selon l'orateur, ces exemples prouvent le manque de volonté politique en ce domaine. Par le biais de la loi du 2 décembre 1957 sur la gendarmerie, au fond il s'agit d'une loi-cadre, le Parlement a délégué ses pouvoirs à l'exécutif. La gendarmerie a ainsi acquis une beaucoup trop grande autonomie et est devenue un corps autonome, fermé et pratiquement indépendant. Le chef de corps de la gendarmerie organise le service à sa guise, jusque et y compris le recrutement des agents. Le Ministre lui-même n'a plus de prise sur la gendarmerie. Finalement, c'est la gendarmerie qui se contrôle elle-même, le Parlement ne pose jamais de questions fondamentales même au moment du vote sur le budget. Selon le témoin les questions à poser sont par exemple: « Quelles réorganisations ont eu lieu à l'intérieur de la gendarmerie pendant l'année précédente, comment est organisée la structure opérationnelle et quels sont les projets de réorganisation? ».

La commission ne doit pas se limiter à l'examen d'un dossier concret, elle doit examiner le système du point de vue structurel. La question à poser est: « Comment travaillez-vous? » et non pas « Qui a enfreint la loi? ».

*De dubbele rol van het politieapparaat. —
Geschiedkundig overzicht*

Het politieapparaat, zoals dat in 1830 werd ontworpen, is sterk beïnvloed door het Franse voorbeeld. Alles moest er wijken voor het inwinnen van politieke informatie met het oog op de ordehandhaving en het gerechtelijk onderzoek was slechts een ondergeschikt punt van zorg.

Vanaf 1871 komen er vanwege de magistraten klachten over het gebrek aan belangstelling voor het gerechtelijk onderzoek, maar men heeft nog 40 jaar moeten wachten vooraleer de gerechtelijke politie werd opgericht. Vervolgens werden een aantal bijzondere eenheden opgericht die alle elkaars concurrenten werden. Het huidige systeem hecht nog altijd te veel belang aan de ordehandhaving ten nadele van het gerechtelijk onderzoek.

De gerechtelijke taken worden voortdurend vermengd met de politieke en de Staatsveiligheid.

Het Parlement, dat op het gerechtelijk onderzoek geen controle mag uitoefenen, heeft altijd een ongunstig vooroordeel gehad.

Bovendien zijn een herstructurering en een strengere controle noodzakelijk.

*Organisatie van het gerechtelijk onderzoek. —
Coördinatie tussen de verschillende politiediensten*

Er bestaat een ongebreidelde concurrentie tussen de verschillende diensten. Vaak overlappen hun bevoegdheden elkaar. Wanneer te veel diensten zich met hetzelfde bezighouden, speelt de wet op de afnemende meeropbrengsten. De magistraten en het parket moedigen om persoonlijke redenen (verdelen om te heersen) die concurrentie aan. Deze biedt vele nadelen, zoals de verspreiding van de manschappen en het gebruik van tegenstrijdige methodes, het achterhouden van bepaalde informatie en ten slotte een steeds toenemende neiging om een afwachtende houding aan te nemen.

Zelfs in groepen zoals de Delta-groep te Dendermonde, de groep Waals-Brabant, de groep van Jumet en andere, is de coördinatie gebrekkig omdat de deelnemers eerst hun eigen hiërarchische oversten moeten informeren alvorens de overste van de coördinatiegroep in te lichten.

Bovendien hebben die groepen geen ernstige wettelijke grondslag.

Alleen structurele wijzigingen kunnen dat verhelpen. Bovendien zijn de verschillende politiediensten : POSA, Dyane, NOT (Nationaal Observatieteam) of de 23^e Brigade van de GP bijzonder moeilijk te controleren.

Tengevolge van de mateloze concurrentie tussen de diverse diensten zijn ze verplicht om zeer snel resultaten te boeken, wat het risico vergroot dat er ongeoorloofde methoden worden gebruikt.

Le double rôle de l'appareil policier. — Historique

L'appareil policier, tel qu'il a été conçu en 1830, a été fortement influencé par l'exemple français. Tout était soumis à l'obtention d'informations politiques en vue du maintien de l'ordre, l'enquête judiciaire ne constituant qu'une préoccupation secondaire.

A partir de 1871, les magistrats se sont plaints de ce manque d'intérêt accordé à l'enquête judiciaire mais il a fallu encore 40 ans avant que la police judiciaire ne soit créée. Par la suite, toute une série d'unités spéciales, toutes en concurrence, ont été mises sur pied. Le système actuel accorde encore toujours trop d'importance au maintien de l'ordre aux dépens de l'enquête judiciaire.

Il y a un mélange permanent du travail judiciaire et du travail politique-Sûreté de l'Etat.

Le Parlement qui ne peut exercer aucun contrôle sur l'enquête judiciaire a toujours eu un préjugé défavorable.

En outre, une restructuration et un contrôle plus sévère sont nécessaires.

*Organisation de l'enquête judiciaire. —
Coordination entre les différents services de police*

Il existe une concurrence féroce entre les différents services, dont souvent les compétences se chevauchent. Lorsque trop de services se penchent sur la même affaire, les plus-values n'en sont que plus décroissantes. Les magistrats et le parquet favorisent à leurs fins personnelles (diviser pour régner) cette concurrence qui présente de nombreux désavantages tels que la dispersion des effectifs, l'emploi de méthodes contradictoires, la non-révélation de certaines informations, la tendance de plus en plus poussée à adopter une position d'attente.

Même dans des groupes comme le groupe Delta à Termonde, le Groupe Brabant-Wallon, le groupe de Jumet, et autres, la coordination ne réussit pas, parce que les participants doivent d'abord informer leurs propres chefs hiérarchiques avant d'informer le chef du groupe de coordination.

En plus, ces groupes n'ont aucune base légale sérieuse.

Seules des modifications structurelles pourront y remédier. En outre, les différents services de police : POSA (« preventie-observatie-schaduw-arrestatie »), Diane, NOT (« Nationaal Observatieteam ») ou la 23ème brigade de la PJ sont extrêmement difficiles à contrôler.

Suite à la concurrence effrénée entre les services, ils sont obligés d'obtenir des résultats très rapidement, ce qui augmente le risque d'avoir recours à des méthodes illicites.